

**MINISTERUL
MEDIULUI ȘI
SCHIMBĂRILOR
CLIMATICE
DEPARTAMENTUL
PENTRU APE, PĂDURI
ȘI PISCICULTURĂ**

**MINISTERUL
AGRICULTURII ȘI
DEZVOLTĂRII RURALE
DIRECȚIA GENERALĂ
PESCUIT - AUTORITATE DE
MANAGEMENT PENTRU
POP**

STRATEGIA NAȚIONALĂ A SECTORULUI PESCĂRESC

2014 – 2020

Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

**Proiect elaborat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Direcția Generală
Pescuit – Autoritate de Management pentru Programul Operațional Pescuit**

Cuprins

	Pag.
Introducere.....	2
Informații generale relevante.....	3
Analiza SWOT.....	26
Priorități, politici si cadrul juridic existent.....	37
Problemele și soluțiile identificate.....	40
Viziunea, obiectivele și direcțiile de acțiune.....	53
Obiectivele specifice și rezultatele așteptate.....	55
Principii generale.....	58
Implicații financiare și juridice.....	59

INTRODUCERE

Strategia Națională a Sectorului Pescăresc 2014-2020 (SNSP) a fost elaborată în urma procesului transparent de dialog cu partenerii interesați, în cadrul stabilit de către Ministerul Fondurilor Europene (MFE), în calitate de coordonator al procesului de programare a fondurilor europene aferente perioadei 2014-2020.

Totodată, SNSP respectă prevederile Strategiei pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale, aprobate prin HG nr. 870/2006.

Conform metodologiei stabilite de către MFE, pentru elaborarea documentelor de programare într-un cadru care să asigure consultarea partenerilor interesați, la nivelul MADR a fost constituit, pentru sectorul pescăresc, Grupul de Lucru pentru Pescuit și Acvacultură (GLPA).

GLPA reunește actori importanți din sectorul pescăresc, reprezentanți din administrația publică centrală, ai asociațiilor piscicultorilor, pescarilor și procesatorilor, ai institutelor de cercetare cu profil de specialitate, ai mediului academic și ai organizațiilor neguvernamentale de profil¹. În cadrul grupului de lucru a fost elaborată și aprobată Analiza socio-economică a sectorului pescăresc, document ce prezintă situația actuală a sectorului pescăresc din România.

SNSP succede Planului Național Strategic 2007-2013 și se fundamentează pe analiza socio-economică, coroborată cu politicile naționale și Politica Comună pentru Pescuit a Uniunii Europene.

Acestea constituie baza atât pentru definirea priorităților de intervenție ale strategiei și ale obiectivelor sale cât și pentru stabilirea indicatorilor și țintelor pentru perioada 2014-2020.

Resursele financiare necesare implementării măsurilor prevăzute în strategie sunt asigurate prin Bugetul Național, Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime și contribuțiile proprii ale beneficiarilor de fonduri europene gestionate de către autoritatea de management pentru programul operațional aferent sectorului pescăresc.

Obiectivele specifice din SNSP privind acvacultura vor fi realizate conform Planului strategic național multianual pentru acvacultură, aferent perioadei 2014-2020, a cărui realizare constituie una dintre condiționalitățile ex-ante pentru programul operațional aferent sectorului pescăresc în perioada 2014-2020. Aceste obiective vor fi completate cu detalii legate de activități concrete, instituții responsabile, termene de realizare și resurse.

Obiectivele specifice din SNSP privind pescuitul vor fi realizate conform unui plan strategic pentru pescuit, aferent perioadei 2014-2020. Aceste obiective vor fi completate cu detalii legate de activități concrete, instituții responsabile, termene de realizare și resurse. Un aspect deosebit de important care va fi avut în vedere îl reprezintă elaborarea unui set de măsuri de conservare pentru menținerea sau refacerea stocurilor de pește peste nivelurile care pot să asigure producția maximă durabilă.

¹ Componenta GLPA poate fi consultată pe pagina de internet a MADR – <http://www.madr.ro/ro/programare-2014-2020-pop.html>

INFORMAȚII GENERALE RELEVANTE

Prezentarea generală a sectorului pescăresc din punct de vedere geografic, economic și social

1.1 Sectorul pescăresc - resursă alimentară și patrimoniu natural

Dezvoltarea durabilă a pescuitului și acvaculturii reprezintă o necesitate socio-economică pe termen mediu și lung, implicând:

- promovarea pescăriilor și a acvaculturii competitive, sprijinirii organizațiilor de producători și a fermelor piscicole viabile din punct de vedere economic și sustenabile din punct de vedere social și al mediului;
- promovarea unei politici favorabile incluziunii și dezvoltării echilibrate a zonelor de pescuit, eficientizării administrării și exploatarei durabile a resurselor acvatice vii;
- încurajarea dezvoltării și punerii în aplicare a politicii maritime integrate a Uniunii Europene într-o manieră complementară față de politica de coeziune și de politica comună în domeniul pescuitului;
- rolul pisciculturii tradiționale în amenajări piscicole ca o activitate generatoare de oportunități pentru dezvoltarea economiei locale (locuri de muncă în spațiul rural, valorificarea unor terenuri slab productive), precum și de beneficii sau servicii de mediu (zone umede, biodiversitate, microclimat etc).

Conservarea mediilor acvatice și protecția patrimoniului pescăresc sunt de interes general pentru:

- generarea și menținerea zonelor umede și conservarea biodiversității ihtiologice și avifaunistice,
- contribuția la asigurarea securității alimentare naționale, prin potențialul de resurse alimentare reprezentat de resursele acvatice vii în orice stadiu al ciclului lor biologic.

Protecția patrimoniului piscicol implică o gestionare echilibrată a activității de pescuit în care resursa piscicolă este elementul principal și o administrare durabilă a unităților de acvacultură, în condițiile în care aceste activități au un caracter social și economic care se fundamentează pe stabilitatea proprietății asupra bunurilor ce contribuie la dezvoltarea sectorului.

1.2 Rolul sectorului pescăresc în economia națională

România este o țară cu dimensiuni medii (a 12-a în Europa), având un teritoriu de 238.391 km², din care 87% (207.372 km²) aparține spațiului rural și 13% spațiului urban (31.018 km²). Populația țării era de 20.121.641 locuitori la 20 octombrie 2011, din care 48,6% bărbați și 51,4% femei, respectiv 46% în mediul rural și 54% în mediul urban.

Rețeaua hidrografică a României este de 843.710 ha, ceea ce reprezintă peste 3,5% din suprafața totală a țării. Pescuitul și acvacultura, alături de prelucrarea peștelui și comerțul cu pește și produse din pește, sunt activități prezente în toate regiunile țării. În unele zone izolate, cum sunt Delta și Lunca Dunării, zona Clisura Dunării, pescuitul reprezintă una din principalele activități, care oferă locuri de muncă și surse de venituri pentru populația locală.

În prezent, **patrimoniul de interes pescăresc** al României, constituit din suprafețe acoperite permanent sau temporar cu ape, este apreciat ca având o întindere de aproape 500.000 ha la care se adaugă, 66.000 km ape curgătoare din zona de șes, colinară și de munte și 25.000 km² ape marine din Zona Economică Exclusivă la Marea Neagră. Suprafețele de ape din domeniul public sunt reprezentate de: 300.000 ha lacuri naturale și bălți, 98.000 ha lacuri de acumulare și poldere, 47.000 km râuri din zona de șes și colinară, 19.000 km râuri din zona montană, 1.075 km fluviul Dunărea.

În România existau la nivelul anului 2005 cca 100.025 ha amenajări piscicole structurate astfel: 84.500 ha crescătorii piscicole (84%), 15.500 ha pepiniere piscicole (15%) și 25 ha crescătorii salmonicole (cca 1%).

În 2011, din datele statistice ANPA, rezultă că, există licențe de acvacultură pentru o suprafață de 98.232,78 ha, din care 8.617,55 ha pepiniere(9%) și 89.615.23 ha crescătorii (91%).

În cadrul proiectelor finanțate prin POP 2007-2013, este în curs de realizare o capacitate de producție de peste 9.200 t (unități noi și modernizate).

Dacă în 2005 existau doar 25 ha de crescătorii salmonicole, în 2012 suprafața acestora a crescut la 69,23 ha, corespunzătoare unui număr de 85 de unități înregistrate în RUA.

Structura pe specii a producției piscicole din România până în 2005 a fost dominată de ciprinide, atât de origine indigenă cât și de origine asiatică, reprezentând 85% din total, restul de 15% fiind reprezentat de păstrăv, șalău, știucă, biban, somn, sturioni, etc.

În 2011 exista următoarea structură pe specii:

- ciprinide asiatice – 32,00%;
- crap românesc – 31,80%;
- caras – 12,56%;
- păstrăv – 20,45,%;
- șalău, știucă, biban, somn , sturioni, etc. – 3,19%.

Dintre bogățiile naturale ale României, pescăriile și peștele au ocupat și ocupă încă un loc important între domeniile de interes național. Cu toate că la nivelul anului 2004 contribuția sectorului pescăresc la formarea PIB a fost de 0,0067%, aceasta a crescut ajungând în 2008 la 0,0086%.

Importanța acestui sector în economia națională este dată mai ales de rolul pe care îl are prin potențialul de resurse alimentare și de materia primă pentru valorificare, prin rolul activ în crearea și menținerea serviciilor de mediu, în special prin generarea și menținerea zonelor umede și a biodiversității ihtiologice și avifaunistice și prin stimularea vitalității la nivelul comunităților și economiilor locale.

Ponderea pescuitului și pisciculturii în total VAB și PIB (%)

INDICATORI	2005	2006	2007	2008
Pescuit și piscicultură/ VAB	0,0058	0,0061	0,0043	0,0049
Agricultură, vânătoare și silvicultură/VAB	16,21	15,15	12,69	14,97
Pescuit și piscicultură/ PIB	0,0047	0,0046	0,0062	0,0086

Agricultură, vânătoare și silvicultură/PIB – milioane lei preturi	13,8	16,1	25,9	44,4
---	------	------	------	------

Sursa: *Calculații pe baza datelor din anuarul Statistic al României 2011*

În perioada 2005-2008, valoarea adăugată brută (VAB), la nivel național, a variat între 255.232,7 milioane lei preturi curente în 2005 și 458.535,5 milioane lei în 2008, iar produsul intern brut (PIB) între 288.954,6 milioane lei și 514.700 milioane lei. Sectorul primar (agricultura, silvicultura și piscicultura) înregistrează un declin relativ, în ceea ce privește contribuția sa la formarea valorii adăugate brute (VAB), în scădere de la 16,21% în 2005 la 14,97% în 2008 (tabelul nr.1 - conform datelor oferite de INS - nivel național).

Contribuția sectorului pescăresc la formarea valorii adăugate brute (VAB) este foarte scăzută, cu ponderi cuprinse între 0,0058 % la nivelul anului 2005 și 0,0049 % la nivelul anului 2008. În ceea ce privește ponderea sectorului pescăresc în produsul intern brut (PIB), s-au înregistrat valori cuprinse între 0,0047 % în 2005 și 0,0086 % în 2008 (tabelul nr.1 - conform datelor oferite de INS - nivel național).

În perioada 2005-2010, **producția piscicolă a României** a înregistrat niveluri diferite, astfel că în anul 2005 a fost de 13.352 tone, înregistrând un maximum de 17.151 tone în 2009, după care, pe fondul crizei economice, a scăzut la 15.184 tone în 2010 și 11.593 tone în 2011.

În ceea ce privește **comerțul exterior** cu pește și produse din pește, balanța comercială este deficitară. Dacă în anul 2005 s-au importat 80.160,60 tone (în valoare de 72.110,40 mii Euro) și s-au exportat 815,70 tone (în valoare de 4.089,70 mii Euro), în anul 2011 s-au importat 94.935,52 tone (în valoare de 94.935,19 mii Euro) și s-au exportat 5.648,08 tone (în valoare de 13.172,56 mii Euro).

În perioada 2005-2008, s-a înregistrat o oscilație importantă a numărului de persoane implicate în sectorul pescăresc. Astfel, la nivelul anului 2005, personalul implicat în activități din sectorul pescăresc a fost de 6811, respectiv: 2781 persoane implicate în activitatea de acvacultură, 866 persoane implicate în activitatea de procesare, 2531 persoane implicate în activitatea de pescuit în ape interioare și 633 persoane implicate în activitatea de pescuit marin.

În 2008 numărul personalului din pescuit și acvacultură a scăzut până la 2.700 persoane, în condițiile creșterii productivității muncii.

După implementarea proiectelor finanțate prin Axa 2 a POP 2007-2013, numărul locurilor de muncă nou create în acvacultură și procesare va fi de 832, din care 605 (72,8%) în acvacultura și 227 (27,2%) în procesare.

Din totalul de 832 locuri de muncă, 376 vor fi ocupate de femei, respectiv 45,2 %, iar 456 vor fi ocupate de bărbați, respectiv 54,8 %.

Din analiza forței de muncă implicate în acvacultură în raport cu nivelul de instruire, se constată că sunt foarte puțini tehnicieni și muncitori calificați, segment care ar trebui să completeze spațiul profesional dintre inginerii specializați în acvacultură și muncitorii necalificați care dețin ponderea personalului din sectorul de acvacultură.

1.3 Ariile și speciile protejate

Dintre statele membre ale UE - 27, România deține cea mai mare diversitate biogeografică (5 regiuni biogeografice din cele 11 europene), aceasta aflându-se în majoritate într-o stare favorabilă de conservare.

Pentru asigurarea măsurilor speciale de protecție și conservare „in situ” a bunurilor patrimoniului natural a fost instituit un regim diferențiat de protecție, conservare și utilizare, potrivit următoarelor categorii de arii naturale protejate (conform Anuarului Statistic 2008 și datelor INS - 2011):

- a) de interes național, desemnate pe baza criteriilor IUCN:
 - rezervații științifice – 64 ocupând o suprafață de 218.145 ha;
 - parcuri naționale – 13 ocupând o suprafață de 316.872 ha;
 - monumente ale naturii – 206 ocupând o suprafață de 15.406 ha;
 - rezervații naturale – 699 ocupând o suprafață de 346.933 ha;
 - parcuri naturale – 15 ocupând o suprafață de 772.810 ha;
- b) de interes comunitar sau situri Natura 2000 - situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică, desemnate conform obligațiilor comunitare:
 - arii de protecție specială avifaunistică – 148 ocupând o suprafață de 3.694.394 ha;
 - situri de importanță comunitară – 383 ocupând o suprafață de 4.152.153 ha, acceptate de către CE și care urmează a fi desemnate ca arii speciale de conservare.
- c) de interes internațional:
 - rezervații ale biosferei, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Comitetul MAB/UNESCO – 3 ocupând o suprafață de 664.446 ha: Delta Dunării (1991), Retezat (1979), Pietrosul Rodnei (1979);
 - zone umede de importanță internațională, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Secretariatul Convenției de la Ramsar – 19 ocupând o suprafață de 1.156.448 ha: Delta Dunării (1991), Insula Mică a Brăilei (2001), Lunca Mureșului (2006), Complexul Piscicol Dumbrăvița (2006), Lacul Techirghiol (2006), Parcul Natural Porțile de Fier (2011), Parcul Natural Comana (2011), Tinovul Poiana Stampei (2011), Confluența Olt-Dunăre (2012), Lacul Bistreț (2012), Lacul Iezer-Călărași (2012), Lacul Suhaia (2012), Blahnița (2013), Brațul Borcea (2013), Calafat – Ciuperceni – Dunăre (2013), Canaralele de la Hârșova (2013), Confluența Jiu-Dunăre (2013), Ostroavele Dunării – Bugeac – Iortmac (2013).
 - situri ale patrimoniului mondial natural și cultural, desemnate pe baza criteriilor stabilite de Convenția de la Paris – 1: Delta Dunării (1991), ocupând o suprafață de 580.000 ha.

Natura 2000

Suprafața ariilor naturale protejate de interes național, raportată la suprafața țării, este de 7% (1.663.360 ha). O bună parte din teritoriul național este acoperită de rețeaua comunitară de arii protejate Natura 2000, suprafața totală a acestora, raportată la suprafața țării, fiind de 22,68% (5.406.000 ha). Siturile de importanță comunitară propuse de România au fost selectate în baza evaluării la nivel național a importanței relative a acestora pentru fiecare habitat natural de tipul celor din anexa nr. 2 și pentru fiecare specie din anexa nr. 3 a *BUG nr.*

57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011. Pentru aprobarea acestora de către CE, în iunie 2008 au avut loc seminariile biogeografice unde au fost analizate siturile propuse de România și Bulgaria pentru fiecare regiune biogeografică.

Dintre cele 198 tipuri de habitate europene, între care 65 sunt prioritare, în România se regăsesc 94 (47%) tipuri de habitate, 23 (35%) fiind prioritare la nivel comunitar. Conservarea acestora din urmă impune desemnarea unor Arii Speciale de Conservare (SAC).

Regimul de protecție pentru aceste situri de interes comunitar a fost impus la nivel național, în conformitate cu prevederile *OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice*.

Arealul siturilor incluse în Rețeaua Europeană Natura 2000 acoperă aproximativ 23% din teritoriul național și cca. 17% din teritoriul UE, fiind cea mai vastă rețea de zone protejate din lume. Prin POP 2007-2013 au fost angajate sume în cuantum de 39.465.452,97 lei pentru 35 de aplicații ce acoperă amenajări piscicole în suprafață totală de 20.034,53 ha, situate în situri NATURA 2000, reprezentând 20,39% din suprafața totală de 98.232,78 ha de amenajări piscicole.

O parte însemnată a Ariilor Speciale de Protecție Avifaunistică a fost desemnată pe amplasamentele amenajărilor piscicole, ceea ce demonstrează rolul pe care acestea îl au în generarea și conservarea beneficiilor sau serviciilor de mediu, dintre care cea mai importantă este biodiversitatea.

Alte specii protejate

Dintre speciile de pești cu valoare comercială mare, România împarte cu Bulgaria și Serbia pe Dunăre și cu Turcia, Ucraina, Georgia, Rusia și Bulgaria în Marea Neagră, 5 specii de sturioni, toate amenințate într-un grad mai mare sau mai mic cu dispariția. Astfel, o specie este considerată conform clasificării IUCN, vulnerabilă (*Acipenser ruthenus* – Cega) iar 4 specii sunt considerate cristic periclitare (*Huso huso* – Morunul, *Acipenser stelattus* – Păstruga, *Acipenser gueldenstaedti* – Nisetru și *Acipenser sturio* - Șipul). Dată fiind scăderea drastică a capturilor în anii 2000 și creșterea vârstei reproducătorilor care intrau în Dunăre pentru depunerea de icre, pentru aceste specii s-a instituit în 2006 o prohibiție totală de pescuit comercial pe 10 ani prin Ordinul de Ministru comun 262/330 din aprilie 2006 înlocuit de Ordinul de ministru al Ministerului Mediului și Pădurilor 84/din aprilie 2012. Conform aceleiași legislații sturionii pot fi pescuiți doar în scop științific și pentru obținerea de puiet pentru acvacultură și pentru activități de populare și repopulare a habitatelor naturale.

Conform *OUG nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice* pe lângă 25 de specii de pești de interes comunitar precizate în anexa nr 3 și 3 specii de pești strict protejate la nivel european incluse în anexa nr. 4B printre care se numără și șipul, în anexa nr. 5 mai sunt citate și 11 specii strict protejate la nivel național.

Abordarea ecosistemică stă la baza Directivei cadru privind apa (Directiva Consiliului 2000/60/CE) și a Directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin (Directiva Consiliului 2008/56/CE), care vizează realizarea bunei stări ecologice a ecosistemelor, luând în calcul presiunile cumulate.

2 Pescuitul

2.1 Pescuitul comercial marin

Flota de pescuit a României își desfășoară activitatea în aria de competență a Organizației de Management a Regiunilor Pescărești – G.F.C.M., Area 37 – Mediterranean and Black Sea, Sub-area 37.4, Division 37.4.2, GSA 29.

Zona de pescuit a României este cuprinsă între brațul Musura al Dunării și Vama Veche; linia de coastă are o lungime de cca 243 km, care poate fi împărțită în două sectoare principale geografice și geomorfologice:

- a) Sectorul nordic, cu o lungime de 158 km, care se întinde între delta secundară a brațului Musura și Municipiul Constanța;
- b) Sectorul sudic, cu o lungime de 85 km cuprins între Municipiul Constanța și Vama Veche.

Distanța între țărmul mării și limita platformei continentale (200 m adâncime) variază între 100 și 200 km în sectorul nordic și la cca 50 km în sectorul sudic. Apele situate până la izobata de 20 m. a părții nordice a Mării Negre sunt incluse în cadrul Rezervației Biosferei Delta Dunării (declarată prin Legea nr.82/1993).

Zona marină a Rezervației Biosferei Delta Dunării constituie o zonă tradițională pentru depunerea icrelor și hrănire pentru speciile transfrontaliere și totodată o rută de trecere pentru speciile anadrome (sturioni, scrumbie de Dunăre).

În partea de sud a litoralului este situată Rezervația marină Vama Veche – 2 Mai în suprafață totală de 5.000 ha.

Rezervația marină Vama Veche – 2 Mai este o zonă cu o mare diversitate a biotopurilor și biocenozelor și este situată pe ruta de migrație a principalelor specii pelagice și bentonice dar și a mamiferelor marine.

2.1.1 Zonele principale de pescuit la Marea Neagră

Pescuitul marin efectuat de-a lungul liniei de coastă românească este limitat la zona marină situată până la izobata de 60-70 m.

În 1986 România a declarat Zonă Economică Exclusivă (ZEE) a Mării Negre o suprafață de 25.000 kmp. Cu toate acestea, zona de pescuit la Marea Neagră, așa cum este stipulată în Convenția ONU asupra dreptului mării, urmează a fi delimitată în special după decizia Curții Internaționale din 2009 cu privire la contenciosul cu Ucraina referitor la platforma marină, ZEE urmând să se extindă la 29.000 kmp.

Navele de pescuit costier românești care utilizează trawlere desfășoară operațiuni de pescuit la distanțe de peste 30-35 mile marine în largul Mării Negre, sezonier, în funcție de prezența peștelui în zonă.

O zonă importantă pentru pescuit este reprezentată pe partea maritimă a Rezervației Biosferei Delta Dunării, unde se practică pescuitul tradițional cu unelte fixe sau în derivă, unde pescuitul cu trawlere este interzis.

Totodată, zona apropiată de linia de coastă a Mării Negre, până la izobata de 20 m este în afară limitelor de acțiune a navelor/ambarcațiunilor de pescuit care utilizează unelte tractate. Activitățile de pescuit sunt limitate aici la utilizarea talienelor de mare și setcilor.

2.1.2 Capturile din Marea Neagră

În perioada 2008-2011, capturile la Marea Neagră au avut o evoluție relativ constantă.

Capturile la Marea Neagră au înregistrat un minim în anul 2010, de 230,9 tone și un maxim în anul 2012, de 810,6 tone.

Pe ani, situația capturilor la Marea Neagră se prezintă astfel:

- 2008 - 443,9 tone;
- 2009 - 331,8 tone;
- 2010 - 230,9 tone;
- 2011 - 536,2 tone;
- 2012 - 810,6 tone .

Conform datelor Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, rezultă că **speciile predominante capturate în Marea Neagră** au fost cele de mici dimensiuni: șprotul, hamsia, stavridul. Astfel, baza pescuitului o formează **șprotul**, acesta fiind valorificat în special sub formă de "șprot sărat". Alte specii prezente în capturi, dar în cantități mai mici, au fost: chefalul, rechinul, calcanul și guvizii. De remarcat, ca urmare a introducerii cotei de captura la calcan de către CE, captura nu depășește 43 tone anual. Totodată, ca urmare a creșterii interesului pe piața pentru consumul de rapana, captura acestuia a crescut substanțial în ultimii ani.

Structura capturii aferente anului 2012 este următoarea : șprotul 10,72 %, scrumbia de mare 2,96 %, calcanul 5,31 %, hamsia 2,35% și stavridul 2,34%

În anul 2011, pentru prima dată, se înregistrează o captură record de rapana de 218 tone, cca 40,58 % din producția totală înregistrată de 536,2 tone, iar în 2012 captura de rapana atinge un nivel de 588 to din totalul de 810,6 to, respectiv 72,54%.. Aceasta tendință este ca urmare a introducerii sistemului de cote de către C.E. pentru calcan, limitând capturile la circa 40 t anual, ceea ce a determinat reorientarea pescarilor către captura de rapana.

Pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) constituie una dintre cele mai grave amenințări la adresa exploataării durabile a resurselor acvatice vii, a biodiversității și pune în pericol însăși bazele politicii comune în domeniul pescuitului și eforturile internaționale de a promova o mai bună gestionare a mărilor și oceanelor. Problema pescuitului INN, trebuie abordată în conformitate cu obiectivele prevăzute în Comunicarea Comisiei Europene – "Oprirea pierderii biodiversității până în 2020" și a Planului internațional de acțiune privind prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, elaborat de către FAO și aprobat de Uniunea Europeană.

Organizațiile regionale de gestionare a pescuitului, cu sprijinul activ al Comunității, au stabilit o multitudine de măsuri destinate combaterii pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat. Este necesară aplicarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1005/2008 al Consiliului de instituire a unui sistem comunitar pentru prevenirea, descurajarea și eliminarea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 2847/93, (CE) nr. 1936/2001 și (CE) nr. 601/2004 și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1093/94 și (CE) nr. 1447/1999. În conformitate cu angajamentele sale internaționale și având în vedere dimensiunea și caracterul urgent al problemei, Uniunea Europeană și-a propus să intensifice în mod substanțial acțiunile sale împotriva pescuitului INN și să adopte noi măsuri de reglementare destinate acoperirii tuturor aspectelor acestui fenomen.

Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultura stabilește caracteristicile tehnice și condițiile de folosire a uneltelor de pescuit, precum și metodele de pescuit comercial în apele marine și continentale, în scopul realizării unui pescuit durabil în condițiile minimalizării efectelor adverse asupra ecosistemelor acvatice și speciilor auxiliare. În vederea protejării biodiversității și pentru asigurarea unei exploatare durabile a resurselor acvatice vii, pe baza studiilor și recomandărilor elaborate de către instituțiile de cercetare științifică de profil se pot face completări și modificări ale prevederilor legale în vigoare privind caracteristicile tehnice și condițiile de folosire a uneltelor de pescuit, precum și metodele de pescuit comercial în apele marine și continentale.

2.1.3 Navele și ambarcațiunile de pescuit la Marea Neagră

Navele costiere cu lungimi mai mari de 12 m acostează în porturile Midia, Constanța și Sulina.

Ambarcațiunile folosite la pescuit costier la scară redusă acostează în alte locații unde nu sunt asigurate facilități de debarcare: Mangalia, Olimp, Costinești, Mamaia, Capul Midia, Sfântul Gheorghe și punctul de descărcare de la Sulina.

Din cele 25 de nave de pescuit costier care activau în anul 1990, în 2011 mai erau în activitate doar 3 nave cu lungimi de peste 18 m.

Pentru pescuitul costier la scară redusă, în anul 2011 erau înregistrate 481 de ambarcațiuni cu lungimi sub 12 m.

În anul 2012, conform datelor ANPA, au desfășurat activitate de pescuit la Marea Neagră doar 143 de nave/ambarcațiuni din care 4 cu lungime peste 12 m. și 139 cu lungime sub 12 m.

Situația navelor/ambarcațiunilor active din flota românească la Marea Neagră în anul 2012 pe categorii de lungimi și pe categorii de activități pescărești

Clasa de lungime (m)	Ambarcațiuni active	GT	Kw	Ambarcațiuni inactiv e	GT	Kw	Total ambarcațiuni	GT	Kw
<6m	14	10.24	355.3	11	4.73	37.81	25	14.97	393.11
6-12m	125	183.77	3056.21	41	57.04	802.62	166	240.81	3859
12-18m	2	44.97	463	0	0	0	2	44.97	463
18-24m	1	87.76	331	0	0	0	1	87.76	331
24-40m	1	129	441.6	1	111	670	2	240	1111.6
Total	143	455.74	4647.11	53	172.77	1510.43	196	628.51	6158

Tehnici de pescuit	< 6 m	6-12 m	12-18 m	18-24 m	24-40 m	Total
Traul pelagic	-	-	-	-	1	1
Talian	3	20	-	-	-	23
Vintir	1	-	-	-	-	1
Setcă	4	50	2	1	1	58
Undițe	2	33	-	-	-	35
Năvoduri	-	3	-	-	-	3
Recoltare manuală	3	19	-	-	-	24

Total	13	125	2	1	1	183
Număr de pescari	74	371	12	7	7	471

În urma implementării Măsurii 1.1 – Încetarea permanentă a activității de pescuit din cadrul Axei prioritare 1 a POP 2007-2013, prin încetarea permanentă a activității navelor de pescuit, capacitatea flotei s-a redus cu 579,85 t și puterea motoarelor cu 1657,17 kW.

Navele de pescuit costier de la Marea Neagră, rămase în activitate, au echipamente și instalații învechite, care nu mai oferă siguranță în exploatare și nici nu mai corespund actualelor exigențe privind fiabilitatea, mentenanța, manevrabilitatea, productivitatea și normele de protecție a mediului înconjurător, fiind necesară înlocuirea sau refacearea lor completă.

2.1.4 Angajați în sectorul de pescuit marin

În anul 2012, numărul total de pescari la Marea Neagră a fost de 471.

Numărul total de pescari pe navele de pescuit costier a scăzut, de la cca. 200 în 2005, la 20 corespunzător echipajelor de pe patru nave costiere rămase în activitate.

Similar cu situația flotei de pescuit costier, și pescuitul staționar pe litoralul românesc a scăzut. Astfel, în pescuitul costier la scară redusă au activat în anul 2012, cu ambarcațiuni mai mici de 12 m lungime, 454 de pescari.

2.1.5 Porturi și locuri de debarcare pentru pescuit

În prezent, navele de pescuit la Marea Neagră folosesc pentru debarcare porturile Mangalia, Constanța și Mangalia, dar în nici unul din aceste porturi nu există facilități de deservire a navelor de pescuit (descărcare, depozitare, vânzare, întreținere și reparații nave, aprovizionare cu combustibil, apă, gheață). Adăposturi pentru ambarcațiuni s-au amenajat în zonele Agigea, Costinești și Olimp. Totalul punctelor de debarcare și centrelor de primă vânzare este de 14: Sulina 4 puncte, Jurilovca, Periboina, Gura Portiței-Periboina, Vadu, Cap Midia, Constanța, Costinești, Olimp, Mangalia, Vama Veche. Astfel, infrastructura de porturi pescărești cu dane specializate și spații de depozitare precum și locațiile pentru organizarea primei vânzări a peștelui, lipsește în totalitate.

2.2 Pescuitul comercial în apele interioare

Pescuitul comercial în apele interioare se desfășoară în bazinele acvatice naturale ce constituie domeniul public național: Dunăre, Delta Dunării și complexul lagunar Razim-Sinoie – care sunt cuprinse în Rezervația Biosferei Delta Dunării, râul Prut, lacuri de acumulare, etc. Zonele principale de pescuit comercial în ape interioare sunt Rezervația Biosferei Delta Dunării și Dunărea.

Conform datelor oferite de ANPA prin Registrul Navelor și Ambarcațiunilor de Pescuit, în apele interioare în anul 2012 era înregistrat un număr de 2321 ambarcațiuni.

2.2.1 Situația ambarcațiunilor utilizate pentru pescuit comercial în apele interioare și a pescarilor înregistrați în anul 2012

Zona piscicolă	Număr ambarcațiuni	Număr pescari
Delta Dunării	1562	1720
Dunăre	730	2215
Lacuri de acumulare	79	168
Total	2321	4085

Pescuitul în ape interioare este o activitate tradițională în care se folosesc unelte de pescuit fixe sau mobile și ambarcațiuni de pescuit mici, construite în general din lemn.

În apele interioare nu se practică pescuitul de captură mecanizat.

2.2.2 Capturile de pește înregistrate în apele interioare

Capturile de pește înregistrate în apele interioare realizate în perioada 2008- 2012 se situează la un nivel relativ constant. Cea mai mică producție s-a înregistrat în anul 2010 și a fost de 2.457 tone, iar cea mai mare cantitate, 3.310 tone, s-a înregistrat în anul 2008.

Capturile de pește din apele interioare în perioada 2008 - 2012 sunt următoarele:

- 2008 - 3310 tone;
- 2009 - 2739 tone;
- 2010 - 2457 tone;
- 2011 - 2717 tone;
- 2012 - 2626 tone.

La sfârșitul anului 2012, principalele specii capturate în apele interioare au fost următoarele: caras (37,92%), plătică (11,57%), scrumbie de Dunăre (11,35 %), crap (5,52%), babușcă (6,24%), somn (4,30%), șalău (4,53%).

Din analiza capturilor pe specii în perioada 2008-2012 se constată următoarele:

- ponderea carasului crește de la 31,32% în anul 2008 la 37,92% în anul 2012;
- ponderea plăticii scade de la 19,42 % în anul 2008 la 11,57% în anul 2012;
- ponderea crapului scade de la 6,22% în anul 2008 la 5.52% în anul 2012;
- ponderea pentru babușcă scade de la 7,37% în anul 2008 la 6,24% în anul 2012;
- ponderea somnului are o variație minoră de la 5,04% în anul 2008 la 4,30% în anul 2012, ceea ce confirmă faptul că această specie este practic stabilizată la o pondere situată în jurul valorii de 5%;
- ponderea șalăului scade de la 4,71% în anul 2008 la 4.53% în anul 2012.

2.2.3 Angajați în sectorul de pescuit în apele interioare

În anul 2012, numărul total de pescari ocupați în activitatea de pescuit comercial din apele interioare era de 4085, dintre care 1702 pescari activau în Rezervația Biosferei Delta Dunării, 2215 pescari își desfășurau activitatea pe Dunăre și un număr de 168 pescari activau pe lacuri de acumulare.

Din numărul total de 4085 pescari înregistrați la activitatea de pescuit comercial în apele interioare, se înregistra doar o persoană de sex feminin.

2.2.4 Porturi și locuri de debarcare pentru pescuit

În apele interioare nu există porturi destinate activității de pescuit. Debarcarea capturilor se face în puncte de acostare, puncte de debarcare sau centre de primă vânzare. În prezent, punctele de debarcare și centrele de primă vânzare sunt organizate și dotate corespunzător doar în Rezervația Biosferei Delta Dunării, unde există nominalizate în anul 2013 un număr de 49 de puncte de debarcare și 31 de centre de primă vânzare. Pentru celelalte zone de pescuit în ape interioare, de cele mai multe ori, punctele de debarcare și centrele de primă vânzare nu există sau nu îndeplinesc toate criteriile de nominalizare.

3 Acvacultura

3.1 Capacitatea de producție

În anul 2012, din datele statistice ANPA, rezultă că 95.229 ha erau utilizate pentru acvacultură din care 8.180 ha în pepiniere și 87.049 ha în crescătorii. Numărul licențelor de acvacultură înregistrate de ANPA în RUA a crescut de la 381 în 2005 la 895 în 2012, dintre care 233 pepiniere și 662 crescătorii.

În cadrul sectorului de acvacultură predominantă este activitatea de piscicultură în ape dulci, în timp ce cultivarea altor organisme acvatice de apă dulce (raci, scoici, plante acvatice) sau de apă marină este practic inexistentă.

Piscicultura în ape dulci practică în România se caracterizează din punct de vedere tehnologic prin două direcții: creșterea intensivă (mai ales a salmonidelor) și creșterea extensivă și semi-intensivă a ciprinidelor în policultură, în bazine de pământ (heleșteie, iazuri și lacuri).

Creșterea ciprinidelor în policultură în bazine de pământ și în regim extensiv sau semi-intensiv prezintă avantajul de a conserva calitatea apei în cazul regimului extensiv de creștere sau de a genera un risc minor sau neglijabil asupra calității apei în cazul regimului semi-intensiv de creștere. Majoritatea amenajărilor piscicole au un istoric relativ îndelungat și s-au încadrat foarte bine în peisajul natural, jucând un rol important în consolidarea echilibrelor ecologice, în preluarea excesului de apă, în asigurarea și menținerea unor suprafețe întinse de zone umede care au îmbunătățit pe plan local mediul înconjurător.

Ciprinicultura tradițională în bazine de pământ este compatibilă cu habitatele sensibile și furnizează beneficii și servicii de mediu. În multe dintre siturile NATURA 2000 din România, se desfășoară activități de piscicultură, acestea fiind pe deplin compatibile cu conservarea valorilor naturale ale siturilor, dovada cea mai elocventă fiind însăși desemnarea arealului multor amenajări piscicole ca situri NATURA 2000 (raport BIRDLIFE, 2011). Amenajările piscicole extensive au devenit ferme multifuncționale unde sunt furnizate și alte servicii sociale și de mediu: turism ecologic, pescuit recreativ, activități educaționale legate de cunoașterea și protecția biodiversității acvatice, îmbunătățirea managementului apei.

Dacă în 2005 existau doar 25 ha de crescătorii salmonicole, în 2012, suprafața acestora a crescut la 69,23 ha din care 9,02 pepiniere și 60,2 crescătorii corespunzător unui număr de 85 crescătorii salmonicole înregistrate în RUA.

Trebuie menționat faptul că, pe fondul lipsei de capital, atât fermele salmonicole, cât și cele ciprinicole funcționează la capacitate redusă (în salmonicultură la circa 60%). Amenajările salmonicole se confruntă și cu probleme majore legate de alimentarea cu apă, probleme cauzate de secetă, consum în amonte, poluare zilnică generată de exploatarea forestieră fără respectarea Codului Silvic, de balastiere sau de construcția de micro-hidrocentrale. Toate acestea au un impact major asupra nivelului producțiilor realizate.

De asemenea, și fermele de creștere a ciprinidelor se confruntă și cu probleme legate de pretul ridicat al serviciilor de alimentare cu apă în cazul infrastructuri gestionate de către ANIF, poluarea apei la intrare generată de activități învecinate precum agricultura. Cele din siturile Natura 2000 se confruntă și cu atacul păsărilor ihtiofage (mai ales cormorani).

Acvacultura românească trebuie să se alinieze acvaculturii europene care are un înalt nivel tehnic și de sustenabilitate a mediului și oferă pește de calitate, produs la standardele cele mai ridicate de sănătate animală și protecție a consumatorilor, care constituie un avantaj competitiv major pentru acvacultura UE. În același timp, acvacultura românească trebuie să-și promoveze particularitățile specifice, care o apropie de condițiile sustenabilității prin tipul de tehnologie utilizat (creștere extensivă și semi-intensivă în policultură).

Având în vedere că în ultimii ani s-au intensificat mișcările de material biologic intracomunitar au crescut riscurile și vulnerabilitățile ihtiopatologice. Aceste riscuri și vulnerabilități sunt amplificate și de lipsa specialiștilor în ihtiopatologie la nivel zonal, capabili nu doar să constate mortalități și să declare carantină, ci și să acționeze profilactic prin tratamente specifice, în acord cu legislația europeană. Structurile teritoriale ale ANSVSA trebuie să fie capabile să pună diagnostice pertinente și să ofere indicațiile terapeutice, în cel mai scurt timp. Este necesar, la nivel național, un program de monitorizare și prevenție a bolilor la pești, pentru a evita tratamentele care pot diminua calitatea produsului. Trebuie acordată o atenție deosebită finanțării pentru dezvoltarea unei rețele naționale de laboratoare specializate (de preferat private) și autolaboratoare; de asemenea pentru instruirea de bază a fermierilor privind măsuri de biosecuritate, profilaxie și tratament, ca și pentru specializări mai avansate (în cadrul învățământului superior de acvacultură și pescuit) în ihtiopatologie aplicată.

Toate aceste înalte standarde vor fi transpuse prin Planul strategic național multianual pentru acvacultură, care va conține obiective și ținte care vor lua în considerare poziția relativă de start și circumstanțele sectorului pescăresc din România.

Acvacultura marină de la Marea Neagră nu beneficiază de un context geografic și meteorologic adecvat. Lipsa de elementele de relief costier care să formeze zone protejate, cum ar fi golfurile, vânturile puternice, valurile mari și temperaturile extreme în timpul iernii expun unitățile de acvacultura marină la riscuri în cea mai mare parte a litoralului românesc al Mării Negre. Practic, singurele opțiuni fezabile sunt ferme piscicole terestre alimentate cu apă de mare pentru pești (calcan) și 4 zone desemnate pentru fermele de moluște (midii, stridii).

Numărului de angajați în acvacultură se ridică în anul 2012 la 3930 de angajați, din care 601 sunt femei și 3329 sunt bărbați.

3.2 Structura producției din acvacultură pe specii

Structura producției din acvacultură pe specii din România până în 2005 a fost dominată de ciprinide, atât de origine indigenă cât și de origine asiatică, reprezentând 85% din total, restul de 15% fiind reprezentat de păstrăv, șalău, știucă, somn, sturioni.

În ultima perioadă s-a înregistrat o ușoară diversificare a speciilor crescute în acvacultură, ceea ce a determinat ca în 2012 să existe următoarea structură pe specii, din totalul de 10.004,69 to, după cum urmează:

- ciprinide asiatice – 43,75%;
- crap românesc – 32,63%;
- caras – 8,68%;
- păstrăv – 10,73%;
- șalău, știucă, biban, somn african, sturioni, midii, etc. – 4,21%.

4. Procesarea peștelui

În România, procesarea peștelui constituie o activitate de tradiție în cadrul sectorului pescăresc, având un rol important în prelucrarea peștelui obținut prin pescuit și acvacultură în scopul valorificării superioare a materiei prime, asigurării unei game largite de produse din pește pentru consumatori și realizării de valoare adăugată de către procesatori.

Situația unităților de procesare înregistrate de ANPA în Registrul Unităților de Procesare (RUP) este următoarea:

Nr. crt.	Anul	Numărul unităților de procesare
1	2008	76
2	2009	43
3	2010	44
4	2011	42
5	2012	21

Unitățile de procesare prelucrează atât specii de pește indigene cât și specii oceanice.

Speciile indigene frecvent utilizate pentru prelucrare sunt: crapul, sângerul, novacul, plătica, somnul, șalăul, știuca și păstrăvul.

Speciile oceanice cele mai utilizate pentru prelucrare sunt somonul, heringul, șprotul și macroul.

Cu fiecare an, sortimentele de pește obținute în urma procesării sunt mai diversificate iar forma de prezentare este îmbunătățită substanțial.

Peștele este prelucrat sub formă de pește decapitat, eviscerat, porționat, filetat, sărat, afumat, marinat și salate.

Cele mai mari cantități de sortimente produse sunt reprezentate de salate, produse afumate, produse marinate, urmate de peștele prelucrat primar (decapitat, eviscerat, porționat, filetat).

1. Cantitatea produsă prin procesare	– 11.844,89 to
2. Structura cantitativă a produselor rezultate prin procesare:	
a. Afumate	1.061,76
b. Marinate	3.429,12
c. Saramurate	211,64
d. Salate	10,00
e. Conserve	145,20
f. Prelucrare primară	313,60
g. Icre	6.445,16
h. <u>Alte sortimente</u>	<u>228,41</u>
<u>Total</u>	<u>11.844,89</u>

Cu toate acestea, ca urmare a scăderii puterii de cumpărare a consumatorilor, în anul 2012 sortimentele de pește obținute ca urmare a procesării au scăzut cu peste 33% față de anul 2010.

La nivelul anului 2012 numărul total de persoane angajate în sectorul de procesare este de 780 de angajați, repartitia pe sexe fiind aproximativ egală, respectiv 392 femei și 388 bărbați. Prin POP 2007 – 2013 s-au finanțat în perioada 2010 – 2012 un număr de 5 unități de procesare a peștelui care aduc un spor de capacitate de prelucrare de:

- 1705,55 tone produse proaspete sau reci;
- 991,50 tone produse conservate sau semiconservate;
- 3547,00 tone produse congelate sau semi - congelate;
- 564,34 tone produse prelucrate în alt mod (afumare, sărare, diverse preparate).

5. Comerțul cu pește și produse din pește

Produsele importate au o pondere mare pe piața produselor pescărești din România. Doar în ultimii ani un număr redus de societăți comerciale românești au început să ofere produse competitive și din producția internă (în special produsele semi-preparate).

Majoritatea materiei prime este importată. Macroul și heringul sunt speciile care dețin ponderea atât în importuri cât și în activitatea de procesare. Cea mai mare parte din totalul importurilor este reprezentată de importul de pește congelat, în diverse forme de prezentare.

SPECIFICAȚIE	2008 mii tone	2009 mii tone	2010 mii tone	2011 mii tone	2012 mii tone	2013 mii tone (prognoză)
Producție acvacultură	12,53	13,13	8,98	8,34	10,00	
Pescuit	3,75	4,02	2,69	3,25	3,43	
Producția din procesare	6,1	5,89	6,5	7,0	7,5	

TOTAL	25,38	23,04	18,17	18,59	20,93	
Importuri	88,62	78,08	72,11	56,92		
Exporturi	1,71	3,15	3,74	8,17		
Consum intern (Kg/loc/an)	5,23	4,57	4,08	3,14		

Companii	Anul	Companii ≤ 10 persoane	Companii 11 – 49 persoane	Companii 50-250 persoane	Total companii
Companii	2009	33 (inclusiv super-market)	5	5	43
Companii	2010	29 (inclusiv super-market)	8	2	39
Companii	2011	36 (inclusiv super-market)	7	8	51
Companii (activitate principala procesare)	2011	7	7	8	22

Până în 1990, consumul de pește a fost de aprox. 8 kg/loc/an, apoi în perioada 1990 – 2000 s-a redus până la 2 kg/loc/an, ca după anul 2000 să crească ajungând în 2005 la 4,29 kg/loc/an iar în anul 2007 la 5,63 kg/loc/an.

În ultimii ani, consumul de pește a scăzut, ajungând în 2011 la 3,14 kg/loc/an, principala cauză fiind diminuarea puterii de cumpărare a consumatorilor ca urmare a crizei economice.

Apariția speciilor din import pe piața românească a determinat o diversificare a ofertei și o schimbare a preferinței consumatorilor către noi specii de pește și forme de prezentare cât și o cerere de pește și produse din pește în creștere până în anul 2008.

Începând cu anul 2009, pe fondul crizei economice importurile și comerțul intracomunitar cu pește și produse din pește au înregistrat un important regres.

Înființarea organizațiilor de producători a creat premisele unei bune funcționări a pieței produselor pescărești. În conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului (CE) nr. 104/2000 privind organizarea comună a piețelor din sectorul produselor pescărești și de acvacultură (art. 5 și 6, cap. I), s-a emis Ordinul M.A.D.R. nr. 772/2007 privind criteriile de recunoaștere a organizațiilor de producători din sectorul pescuitului și acvaculturii. Îndeplinind condițiile de reprezentativitate și recunoaștere la nivelul Comisiei un număr de patru organizații de producători (una pentru acvacultură și trei pentru pescuitul comercial) au fost recunoscute de către Comisia Europeană. Ordinul va fi analizat periodic și adaptat la realitățile pieței, în funcție de evoluția sectorului.

Organizarea procesatorilor de pește prin înființarea organizațiilor de producători din sectorul de procesare a contribuit la îmbunătățirea calității produselor din pește, implicit la îmbunătățirea funcționalității pieței produselor pescărești.

Totodată, în baza Ordinului MADR nr. 772/2007 privind criteriile de recunoaștere a organizațiilor de producători din sectorul pescuitului și acvaculturii s-a înființat Asociația procesatorilor și importatorilor de pește din România.

6. Educație, formare și cercetare

Dintre unitățile de învățământ și cercetare cu activitate în pescăria românească, subliniem Universitatea „Dunărea de Jos” Galați și existența a trei instituții specializate în cercetări în ape interioare: Institutul de Cercetare, Dezvoltare pentru Ecologie Acvatică, Pescuit și Acvacultură – Galați, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării” – Tulcea și Stațiunea de Cercetări pentru Piscicultură Nucet - Dâmbovița, un institut de cercetare marină: Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” – Constanța, și un institut de cercetare în domeniul forestier care abordează și problema ecosistemelor acvatice din apele de munte și creșterea salmonidelor: Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice - București.

Aceste institute dispun de specialiști și baze de cercetare și microproducție, însă cercetarea științifică suferă ca urmare a unei lungi perioade de sub-finanțare, atât din partea sectorului public cât și privat, precum și ca urmare a insuficienței proceselor de transfer tehnologic. Acest ultim aspect este cauzat de insuficienta orientare a cercetării către cerere, de lipsa comenzilor de cercetare din partea sectorului privat și de infrastructurii inadecvată care să permită ca rezultatele cercetării să se transforme în inovare aplicată.

Resursele umane implicate în cercetare și experiența cercetătorilor reprezintă un mare avantaj care până în prezent a fost insuficient valorificat.

Pentru ridicarea gradului de instrucție la nivelul tuturor lucrătorilor din sectorul pescăresc, este necesar să se promoveze școlile profesionale, liceale și post liceale cu profil de pescuit, acvacultură și procesarea peștelui.

Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură și Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării colaborează în permanență cu:

- ❖ Institutul Național pentru Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” – Constanța
- ❖ Institutul de Cercetare-Dezvoltare pentru Ecologia Acvatică, Pescuit și Acvacultură – Galați
- ❖ Institutul Național pentru Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării” – Tulcea
- ❖ Stațiunea de Cercetare pentru Piscicultură Nucet – Dâmbovița
- ❖ Universitatea „Dunărea de Jos” Galați – Catedra de Acvacultură, Știința Mediului și Cadastru,

pentru evaluarea resurselor acvatice vii, elaborarea de programe, proiectarea de tehnologii și sisteme noi pentru acvacultură sau pescuit.

Din anul 2010, deși puternic afectată de criza economică, activitatea de cercetare-dezvoltare și structura organizatorică au fost astfel orientate încât să răspundă problemelor majore cu care se confruntă sectorul pescăresc, prin:

- ❖ fundamentarea științifică și tehnologică a exploatării durabile a ecosistemelor acvatice naturale și artificiale, pentru practicarea unei acvaculturi ecologice și pentru conservarea biodiversității;
- ❖ căutarea căilor de creștere a productivității și a calității producției în amenajările piscicole sistematice și semi-sistematice.

În continuare sunt necesare studii pentru evaluarea stocurilor de pește din Marea Neagră și apele interioare pentru a fi fundamentate deciziile de politică piscicolă și de stabilirea unor

rețele între cercetători și pescari/fermieri, care să permită transformarea rezultatelor cercetărilor în inovare aplicată.

7. Mediul asociativ: Grupuri Locale pentru Pescuit (FLAG-uri)

Zonele pescărești sunt zone riverane Mării Negre sau unui lac ori zone care includ heleștee/iazuri, ape curgătoare sau bazinele acestora, în care forța de muncă angajată în pescării sau acvacultură are o pondere semnificativă și care prezintă o coerență funcțională din punct de vedere geografic, economic și social.

Pentru dezvoltarea comunităților și stoparea declinului zonelor pescărești, prin POP 2007-2013 au fost selectate 14 strategii, cu o valoare de cca 60 mil euro, pentru dezvoltarea locală integrată a acestor zone.

Teritoriul vizat pentru implementarea acestor strategii este de 22.659,73 kmp și deține o populație de cca. 884.435 locuitori.

În urma implementării acestor strategii, se are în vedere creșterea nivelului de trai și a calității vieții, creându-se un număr de aprox. 2034 noi locuri de muncă, prioritate deținând tinerii și femeile din zonele pescărești vizate.

De asemenea, se va dezvolta și consolida zona serviciilor, asigurându-se premisele obținerii de venituri alternative, a dezvoltării unei relații prietenoase cu mediul, a conservării tradițiilor și a diminuării migrației populației către alte zone. Totodată, prin specificul activităților ce se implementează, se asigură dezvoltarea și consolidarea unor capacități operaționale a parteneriatelor public-private aferente zonelor pescărești.

8. Inspecție și control

Activitățile de inspecție și control au vizat pescuitul în bazinele piscicole naturale, unitățile de acvacultură, unitățile de procesare, transportul și comercializarea peștelui și produselor din pește și s-au efectuat de către inspectorii piscicoli cu un număr de 32 de ambarcațiuni de inspecție și control și 31 de autoturisme, pe baza protocoalelor de cooperare cu organele Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și Ministerului Transporturilor.

Rezultatele înregistrate în perioada 2007 – 2010 se prezintă astfel:

Nr crt.	Anul	Nr. inspectori piscicoli	Nr. controale efectuate	Nr. nereguli constatate	Valoare amenzi aplicate (lei)	Valoare confiscări pește (lei)
1	2007	72	8710	1617	203.012	35.297
2	2008	71	8374	1321	137.990	26.670
3	2009	74	7789	1613	296.600	34.364
4	2010	59	6270	1292	404.050	23.658
TOTAL			31143	5843	1.041.652	119.989

De asemenea, în perioada 2007 – 2010 inspectorii piscicoli au confiscat unelte, ambarcațiuni de pescuit, mijloace de transport și orice alte bunuri care au fost folosite la săvârșirea infracțiunilor, contravaloarea lor făcându-se venit la bugetul de stat, astfel:

Nr.	Denumire bunuri	2007	2008	2009	2010	TOTAL
-----	-----------------	------	------	------	------	-------

ert	confiscate	Insp.piscicoli 72	Insp.piscicoli 71	Insp. Piscicoli 71	Insp. Piscicoli 71	Confiscări 2007 - 2010
1	Unelte de pescuit buc.	4.413	8.539	8.508	11.038	32.498
2	Bărci buc.	11	23	47	48	129
3	Motoare de barca buc.	3	5	8	5	21
4	Dispozitiv de pescuit electric buc.	1	1	1	4	7
5	Autoturisme folosite la comitere infracțiuni buc.	-	9	4	-	13

Pentru anul 2012, datele privind activitatea de inspecție și control se prezintă după cum urmează:

1. Direcția ape interioare

4.	Acțiuni de inspecție și control	Control -3.907 acțiuni Număr agenți economici controlați- 3.152 agenți	Număr controale, inspecții: -acvacultură-714 controale -pesc. comercial, științific-1.129 inspecții -pesc. sportiv-1.262 controale -comercializare si transport - 413 controale. -concesionare -47 controale			
5.	Sanctiuni	Valoare amenzi: 248.000 lei				
6.	Pește confiscat în acțiuni comune MAI	Valoare: 77.082,05 lei				
7.	Scule confiscate-acțiuni comune MAI	Număr - 673 unelte confiscate	Din care	Monofilament: 155 Setci relon- 418 buc. Prostovoale: 12 buc; Undițe: 88 buc.		
8.	Dosare penale-acțiuni comune MAI	Număr dosare :292 dosare penale	Din care	Acțiuni comune-237		
9.	Ambarcațiuni confiscate-acțiuni comune MAI	Număr : 28 ambarcațiuni	Din care	Acțiuni comune - 28 ambarcațiuni		

2. Direcția Maritimă

În anul 2012 Direcția Maritimă, prin personalul cu drept de inspecție și control a desfășurat 1558 acțiuni de inspecție, control, prevenire și combatere a braconajului piscicol după cum urmează:

Domeniu	Numar actiuni
Pescuit comercial	966
Comercializare	354
Acvacultura	76
Pescuit stiintific	83
Pescuit recreativ-sportiv	73
Procesare	6
Total	1 558

Rezultatele acțiunilor menționate mai sus sunt:

Nr. controale	Nr. sancțiuni aplicate	Valoare amenzi aplicate (lei)	Peste confiscat		Unelte pescuit confiscate (buc)	Dosare penale	Alte confiscări
			Cantitate (kg)	Valoare (lei)			
1558	113	48700	7 787.8	120 330.05	2460	61	28 ambarcațiuni 19 motoare 4 autoturisme 3 dispozitive electrice

În privința combaterii INN, în anul 2012 au fost capturate 3 nave dub pavilionul Turciei și Ucrainei care pescuiau ilegal în zona economică exclusivă a României și au fost confiscate de la acestea, de către Poliția de Frontieră, 280 setci pentru calcan și 360 kg calcan în valoare de 4 443 lei.

Îndeplinirea condiționalităților ex-ante:

a) Activitățile de inspecție și control se efectuează în special de către inspectorii piscicoli ai ANPA, precum și în colaborare cu alte entități având atribuții de inspecție și control în sectorul piscicol (Poliția de Frontieră, Garda de Coastă, Poliția Română, Jandarmeria, Garda de Mediu, Poliția Deltei, etc.). Colaborarea cu alte instituții se realizează în baza unor protocoale sau acorduri. De asemenea, ANPA are în vedere realizarea unei platforme comune de transmitere a datelor privind activitățile de inspecție, control și supraveghere în colaborare cu MAI, MAE, MT, etc.

În ceea ce privește capacitatea instituțională/ administrativă, în anul 2012 ANPA și-a desfășurat activitățile de inspecție și control cu un număr de 60 de inspectori piscicoli care au avut în dotare 31 autoturisme, 32 ambarcațiuni, 12 peridocuri, echipamente IT&C (laptopuri, tablete, telefoane mobile etc.), camere video și aparate de fotografiat.

Totodată, au fost asigurate resursele financiare pentru achiziționarea combustibilului, pentru asigurarea mentenanței echipamentelor și flotei, precum și pentru asigurarea operativității acțiunilor de inspecție și control.

Pentru teritoriul Rezervației Biosferei Delta Dunării administratorul resursei piscicole este ARBDD care are și atribuțiile de inspecție și control, ANPA poate efectua activități de inspecție și control doar însoțită de reprezentanții ARBDD, conform prevederilor legale.

Obiectivul general al măsurilor de inspecție și control este diminuarea pescuitului INN, asigurându-se în acest fel conservarea resurselor acvatice vii.

În perioada de programare 2014-2020, pentru îndeplinirea obiectivelor specifice de inspecție și control ale ANPA, se impune întărirea capacității administrative atât prin angajarea unui număr de 40 de persoane care să realizeze inspecția și controlul cât și prin achiziționarea de echipamente specifice activităților de inspecție și control, respectiv achiziționarea a 20 autoturisme, a 20 de ambarcațiuni, a 20 de instrumente standardizate pentru inspecție și control, a 40 de seturi echipamente IT&C și asigurarea unor sesiuni de instruire pentru maxim 100 de inspectori piscicoli.

b) ANPA elaborează anual un program de inspecție și control. Acesta se realizează cu respectarea art. 46 din Reg. CE 1224/2009 și va include criteriile de inspecție și control

specifice, formulate în conformitate cu gestionarea riscului , care vor fi revizuite periodic până la atingerea obiectivelor țintă.

ANPA are în pregătire componenta web a site-ului său prin care va asigura atât componenta publică, cât și cea securizată care vor oferi informații specifice activităților de inspecție și control în conformitate cu procedura de aplicare a obligațiilor SM menționate la art. 115-117 din Reg. CE 1224/2009).

c) Din anul 2012 ANPA România și ANPA Bulgaria au un program comun de inspecție și control la Marea Neagră care are ca tematică principală specia calcan. În anul 2013 acest program a continuat, fiind efectuate până în prezent un număr de 8 de inspecții comune, desfășurate în ambele state. ANPA, prin Direcția Maritimă, are capacitatea administrativă de a elabora și implementa *Programul comun de control cu Bulgaria-România*, ținând cont de contextul regional al bazinului Mării Negre, în care România și Bulgaria sunt singurele state membre UE.

d) Din anul 2010, în baza Deciziei COM 11878/29.07.2010, România a elaborat *Planurile naționale de control al pescuitului și debarcărilor de calcan în apele litoralului românesc al Mării Negre*, cu participarea EFCA și aprobate de către Comisie.

Aceste planuri urmează o structură stabilită de Comisie și EFCA, cu contribuția statelor membre (România și Bulgaria) și stau la baza elaborării *Planului comun de inspecție și control la Marea Neagră Bulgaria-România*. Obiectivele acestor planuri sunt stabilite în baza unei analize de risc și urmăresc descurajarea și eliminarea pescuitului INN la specia calcan.

În vederea implementării planurilor de control la calcan, respectiv a planurilor comune de inspecție, ANPA, prin Direcția Maritimă dispune de un număr de 20 de inspectori piscicoli, 13 ambarcațiuni și 5 autoturisme. Pentru atingerea obiectivelor țintă la Marea Neagră privind inspecția și controlul, numărul de inspectori piscicoli trebuie să crească cu cel puțin 10 inspectori, iar dotările trebuie să fie suplimentate cu 2 ambarcațiuni și 5 autoturisme.

Prin decizie a președintelui ANPA s-a adoptat *Sistemul de puncte pentru încălcări grave*, urmând a implementa *Registrul național de evidență a încălcărilor*, în variantă electronică, conform prevederilor art. 93 din Reg. CE 1224/2009.

9. Colectare date

Colectarea datelor se realizează de către ANPA prin chestionare transmise asociațiilor de producători/pescari profesioniști, societăților comerciale, persoanelor fizice, entităților autorizate să desfășoare activități de pescuit comercial, acvacultură și procesarea peștelui.

Colectarea datelor are ca principal scop cunoașterea producțiilor realizate. În activitatea complexă de colectare a datelor din anul 2007 și până în prezent sunt implicați inspectori piscicoli din filialele/direcțiile teritoriale, astfel că ANPA mobilizează 10% din inspectori piscicoli pentru această activitate. Un progres important s-a înregistrat începând cu anul 2008, când a fost implementat pentru prima dată un Program Național în conformitate cu cerințele CE, la solicitarea acesteia și la nivelul calitativ solicitat în mod explicit prin legislația UE specifică. Progresele înregistrate de la un an la altul au permis României să răspundă la un nivel calitativ satisfăcător, ilustrat și de faptul că, până în momentul de față, pentru anii 2008-

2011, CE nu a aplicat sancțiuni financiare României, ceea ce nu s-ar fi întâmplat în cazul îndeplinirii necorespunzătoare a acestei activități.

ANPA a dobândit experiență în domeniul colectării datelor prin implementarea a două programe naționale multianuale, corespunzătoare anilor 2009 – 2010 și 2011 – 2012.

Trebuie subliniat faptul că, în conformitate cu prevederile legislației europene, această activitate a fost realizată cu participarea a două institute de cercetare, conform cerințelor exprese ale CE, respectiv: INCDM Constanța pentru activitatea de pescuit comercial la Marea Neagră și ICDEAPA Galați pentru acvacultură, procesare și realizarea bazei de date la nivel național. De asemenea, se pot menționa acordurile bilaterale existente între partea bulgară și echipa de cercetători de la INCDM privind Marea Neagră, în baza cărora au fost executate expediții de cercetare marină, în conformitate cu programul României, adoptat de Comisie.

Activitatea de colectare date se concretizează în Rapoarte anuale (tehnic și financiar) care, după aprobarea de către CE, sunt publicate pe site-ul acesteia, respectându-se principiul diseminării rezultatelor acțiunilor cofinanțate prin bugetul UE. Aceasta este procedura CE care pune, în acest fel, la dispoziția opiniei publice rezultatele colectării datelor, pe lângă scopul asigurării utilizării acestora în vederea îmbunătățirii managementului durabil al resurselor halieutice la nivel comunitar și național. Aceste date sunt utilizate și pentru analiza aspectelor economice, sociale și de mediu generate de activitățile cercetate, în vederea adoptării celor mai adecvate măsuri de politică comună de pescuit de către statele membre.

În acest context menționăm că România a beneficiat, ca și celelalte state implicate în această activitate, de cofinanțarea în proporție de 50% din bugetul UE, prin alocarea fondurilor direcționate în cadrul bugetelor aprobate statelor membre prin decizii anuale, în conformitate cu legislația comunitară aplicabilă.

Pentru asigurarea îmbunătățirii rezultatelor activității de colectare date în vederea asigurării nivelului calitativ solicitat de către CE, în exercițiul de programare financiară 2014-2020 sunt necesare măsuri care să permită creșterea capacității administrative a României de a răspunde cerințelor comunitare.

Astfel, este necesară adoptarea unor măsuri adecvate pentru îmbunătățirea colectării datelor pentru exercițiul 2014-2020 prin:

- creșterea numărului de persoane și specializarea pentru colectarea datelor în sistem statistic și prelucrarea electronică a datelor;
- dotarea cu echipamente electronice necesare personalului specializat;
- adoptarea măsurilor legislative necesare sprijinirii activității personalului specializat în colectarea datelor de către pescarii profesioniști, organizațiilor de producători din pescuit, acvacultură și procesare, inclusiv din segmentul de piață,;
- asigurarea finanțării activității institutelor de cercetare participante în cadrul programului în așa fel încât autoritatea de management să optimizeze fluxurile financiare necesare pentru asigurarea continuității activităților specifice în scopul menținerii seriilor de date temporale necesare;
- utilizarea la nivel maxim a procentului de cofinanțare, în baza principiului gestiunii partajate, pentru achiziționarea echipamentelor și dotărilor (inclusiv a unei nave de cercetare) la nivel competitiv;
- susținerea activităților de cooperare cu statele riverane Mării Negre în vederea lărgirii cadrului de colectare a datelor necesare evaluării stării stocurilor și adoptării măsurilor care să întărească politicile comune de pescuit durabil a stocurilor speciilor exploatabile economic și

sporirea gradului de evaluare a situației economice, sociale și a mediului care să permită calcularea indicatorilor necesari analizelor corespunzătoare.

10. Pescuitul recreativ

Pescuit recreativ/sportiv este definit ca "*pescuitul efectuat cu undița sau cu lanseta, în scop de agrement/performanță, pe baza unui permis nominal emis și eliberat de către administratorul resurselor acvatice vii sau asociațiile de pescari sportivi, după caz*" (art. 23 din O.U.G. nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura).

Pescuitul recreativ/sportiv este practicat la ora actuală de cca. 200.000 pescari sportivi care, conform reglementărilor legale în vigoare, au dreptul să rețină o captură zilnică de maxim 5 kg. pește, ceea ce reprezintă o presiune considerabilă asupra resursei acvatice vii, presiune care de multe ori, prin pescuitul selectiv practicat, poate determina ca unele stocuri de pești de interes pentru pescuitul recreativ/sportiv să ajungă sub limita de siguranță biologică.

În elaborarea reglementărilor privind pescuitul recreativ/sportiv Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură a avut în vedere aspecte care se referă la:

- Protecția resursei acvatice vii;
- Majorarea încasărilor la bugetul de stat;
- Implicațiile de natură socială.

Politica privind pescuitul în bazinele piscicole naturale se realizează de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură conform atribuțiilor specifice stabilite prin Hotărârea de Guvern nr. 545/2010 privind organizarea, structura și funcționarea A.N.P.A.

Personalul ANPA cu drept de inspecție și control verifică modul în care sunt respectate reglementările în domeniul pescuitului recreativ/sportiv, adoptând măsurile care se impun în cazul constatării de nereguli. Monitorizarea și controlul pescuitului recreativ/sportiv se face de către inspectorii filialelor regionale, pe județe, în baza documentelor de control prevăzute de reglementările legale în vigoare. În baza constatărilor din teren, se întocmesc procese verbale de contravenție, referate, rapoarte, cu propuneri privind retragerea/anularea/ unor permise/autorizații.

Verificarea eliberării permiselor/autorizațiilor se face la sediul asociațiilor de pescari sportivi prin confruntarea documentelor emise de ANPA cu documentele transmise de către asociațiile de pescari sportivi.

Taxele de eliberare a permiselor de pescuit recreativ/sportiv sunt stabilite prin Hotărârea de Guvern nr. 1016/2008 privind cuantumul taxelor de licențiere și autorizare în pescuit și acvacultură.

În *Registrul unic de evidență a asociațiilor de pescari sportivi care se ține și se completează* la nivelul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură au fost înscrise 195 de asociații de pescari sportivi. Repartizarea pe filiale regionale și numărul de membri sunt prezentate în tabelul următor:

Filiala teritorială ANPA	Numărul de asociații de pescari sportivi înregistrate	Numărul de membri ai asociațiilor de pescari sportivi
Muntenia	36	27.632
Dobrogea	15	10.935
Moldova	26	27.530

Ardeal	93	90.782
Oltenia	25	42.131
Total	195	199.010

Date statistice privind emiterea și eliberarea permiselor de pescuit recreativ/sportiv

Anul	Total permise eliberate (buc.)	Permise eliberate gratuit (buc.)	Total încasări (lei)	Observații
2009	185.000	39.000	4.100.000	
2010	179.530	59.029	4.500.000	
2011	181.460	62.409	3.932.190	
2012	181.445	64.464	3.392.570	

Scopul constituirii asociațiilor de pescari sportivi este acela de a veghea asupra modului în care membrii asociațiilor de pescari sportivi respectă reglementările proprii precum și reglementările legale în vigoare privind pescuitul recreativ/sportiv, de a veghea la conservarea resursei acvatice vii, indiferent de tipul și de forma de acordare a dreptului de pescuit recreativ/sportiv.

Asociațiile de pescari sportivi au fost constituite în baza prevederilor O.U.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, ca "*persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial*". Aceste asociații au ca membrii pescari amatori care practică pescuitul "*cu undița sau cu lanseta, în scop de agrement/performanță, pe baza unui permis nominal emis de către administratorul resurselor acvatice vii și eliberat de acesta sau de asociațiile de pescari sportivi, după caz.*". Majoritatea covârșitoare a pescarilor sportivi practică pescuitul în scop recreativ (de agrement). Activitatea de pescuit recreativ/sportiv se practică în cadrul fiecărei asociații în baza regulamentului propriu stabilit în acest sens.

De altfel Regulamentul(CE) nr. 199/2008 privind instituirea unui cadru comunitar pentru colectarea, gestionarea și utilizarea datelor din sectorul pescuitului și sprijinirea consultanței științifice cu privire la politica comună în domeniul pescuitului definește pescuitul recreativ (de agrement) ca fiind "*activități necomerciale de pescuit care exploatează resursele acvatice în scop recreativ sau sportiv*".

ANALIZA SWOT A SECTORULUI PESCĂRESC

Analiza SWOT a fost efectuată pentru fiecare dintre componentele sectorului pescăresc: pescuitul comercial marin și de ape interioare, acvacultura, procesarea și comercializarea dezvoltarea locală a zonelor pescărești, sistemul de control, inspecție și punere în aplicare și colectarea datelor.

1. Pescuitul marin

Puncte forte	<p>Resurse pescărești diversificate – specii pelagice (sprot, hamsie, stavrid, scrumbie de Dunăre) și specii demersale (calcan, rechin, bacaliar, barbun, guvid)</p> <p>Dotări suficiente privind echipamentele reglementate din punct de vedere al selectivității și exploatării</p> <p>Forța de muncă disponibilă</p> <p>Tradiție în domeniu, inclusiv în procesarea primară</p> <p>Tradiție în consumul de pește (sărbători religioase, alte obiceiuri)</p>
Puncte slabe	<p>Caracterul sezonier al prezenței aglomerărilor de pești</p> <p>Agglomerări de pești situate la distanțe mari de porturi</p> <p>Majoritatea speciilor au caracter migrator sau distribuit (pescăriile românești depind în mare măsură de starea stocurilor la nivel regional, implicit de managementul resurselor practicat de statele vecine)</p> <p>Structura flotei nu corespunde condițiilor specifice ale resursei și condițiilor de lucru</p> <p>Nave/ambarcațiuni/ insuficiente pentru pescuitul la Marea Neagră (nu se realizează cota la șprot)</p> <p>Dotări insuficiente pentru păstrarea și conservarea capturilor la bordul navelor</p> <p>Ambarcațiunile pentru pescuit la scară mică dotate necorespunzător în ceea ce privește siguranța și păstrarea capturii</p> <p>Selectivitatea redusă a echipamentelor (procent ridicat de delfini și rechini în setcile pentru calcan)</p> <p>Infrastructura specifică slab dezvoltată (porturi, puncte de debarcare, puncte de primă vânzare, adăposturi);</p> <p>Lipsa informațiilor privind piața peștelui în România (studiu de piață)</p> <p>Pescuit INN (inclusiv nefiscalizarea capturilor)</p> <p>Valoarea de piață scăzută a majorității speciilor de pește pescuit din</p>

	<p>Marea Neagră</p> <p>Insuficiența personalului cu pregătire profesională medie</p> <p>Caracterul sezonier al producției de pește proaspăt</p> <p>Lipsa de capital financiar al operatorilor</p>
Oportunități	<p>Piața internă cu mare potențial de absorbție</p> <p>Sprajin financiar din fonduri europene</p> <p>Potențial pentru ecoturism și alte activități conexe</p> <p>Posibilitatea procesării primare la bordul navelor</p> <p>Îmbunătățirea (menținerea) calității capturilor la bordul ambarcațiunilor/ navelor</p> <p>Învățământ superior în domeniu</p> <p>Instituții de cercetare în domeniu</p> <p>Instituirea instrumentelor regionale pentru managementul resurselor la Marea Neagră (convenții, expediții comune, metodologii standardizate pentru evaluarea stocurilor și cercetare)</p> <p>Sistem IT&C privind licențierea, autorizarea și raportarea activităților de pescuit și acvacultură funcțional on-line</p> <p>Instituirea unui cadru de colaborare între producători și institutele de cercetare/ mediul academic, posibil cu participarea autorităților publice interesate</p>
Riscuri	<p>Supra-exploatarea resurselor;</p> <p>Introducerea unor echipamente de pescuit cu impact major asupra ecosistemului, insuficient studiate</p> <p>Acces limitat la credite bancare și proceduri greoaie în accesarea fondurilor</p> <p>Creșterea costurilor de producție</p> <p>Lipsa de informare referitoare la realizarea de valoare adăugată</p> <p>Instabilitatea administrativă și legislativă din domeniul pescăresc</p> <p>Lipsa continuității în promovarea politicilor pescărești</p> <p>Proceduri administrative ineficiente</p>
Nevoi specifice privind mediul, adaptarea și inovarea	<p>Mijloace moderne pentru cercetări marine (navă și echipamente de cercetare)</p> <p>Conservarea eco-sistemelor marine</p> <p>Protejarea zonelor naturale pentru reproducerea și hrănirea peștilor</p> <p>Folosirea tehnologiilor de pescuit prietenoase mediului</p> <p>Armonizarea intereselor pescărești cu cele de conservare în zonele marine protejate</p>

2. Pescuitul comercial în apele interioare

Puncte forte	<p>Resurse piscicole exploatabile</p> <p>Forța de muncă disponibilă</p> <p>Specii valoroase în ihtiofauna autohtonă</p> <p>Suprafețe semnificative de ape</p> <p>Tradiție în domeniu</p> <p>Tradiție în consumul de pește (sărbători religioase, alte obiceiuri)</p>
Puncte slabe	<p>Ambarcațiuni și motoare învechite</p> <p>Dotări insuficiente și învechite (ex: pentru menținerea calității capturilor, scule de pescuit)</p> <p>Caracterul sezonier al producției de pește proaspăt</p> <p>Valoare de vânzare mică a majorității speciilor</p> <p>Netrasabilitatea capturilor</p> <p>Insuficiența personalului cu pregătire profesională medie</p> <p>Valoarea adăugată relativ scăzută a produselor pescărești</p> <p>Infrastructura specifică slab dezvoltată (porturi, puncte de debarcare, puncte de primă vânzare, adăposturi)</p> <p>Lipsa informațiilor privind piața peștelui din pescuit intern în România (studiu de piață)</p> <p>Lipsa de informare referitoare la realizarea de valoare adăugată</p> <p>Lipsa de capital financiar al operatorilor</p> <p>Pescuit INN (inclusiv nefiscalizarea capturilor)</p>
Oportunități	<p>Piața internă cu mare potențial de absorbție</p> <p>Srijin financiar din fonduri europene</p> <p>Potențial pentru ecoturism și alte activități conexe</p> <p>Învățământ superior în domeniu</p> <p>Instituții de cercetare în domeniu</p> <p>Sistem IT&C privind licențierea, autorizarea și raportarea activităților de pescuit și acvacultură funcțional on-line</p> <p>Instituirea unui cadru de colaborare între producători și institutele de cercetare/ mediul academic, posibil cu participarea autoritaților publice interesate</p>
Riscuri	<p>Supra-exploatarea resurselor</p> <p>Interdicții sau limitări ale pescuitului ca urmare a aplicării reglementărilor privind protecția habitatelor sau a speciilor prevăzute în rețeaua Natura 2000</p>

	<p>Creșterea costurilor de producție</p> <p>Acces limitat la credite bancare și proceduri greoaie în accesarea fondurilor</p> <p>Capacitate administrativă redusă și birocrație</p> <p>Instabilitatea administrativă și legislativă din domeniul pescăresc</p>
Nevoi specifice privind mediul, adaptarea și inovarea	<p>Studii privind evaluarea stocurilor de pește</p> <p>Mentineră diversității ecosistemelor acvatice</p> <p>Protejarea zonelor naturale pentru reproducerea și hrănirea peștilor</p> <p>Posibilitatea de a utiliza incinte inundabile în situații de inundații – în scopul reproducerii și creșterii puietului de ciprinide</p> <p>Folosirea tehnologiilor de pescuit prietenoase mediului</p> <p>Armonizarea intereselor pescărești cu cele de conservare în zonele protejate</p> <p>Parteneriate cu oamenii de știință în domenii privind mediul, adaptarea și inovarea</p>

3. Acvacultura

Puncte forte	<p>Capacități aflate în producție</p> <p>Rețeaua hidrografică densă și uniform distribuită</p> <p>Asigurarea necesarului de furaje pentru cipuricicultură din resurse interne</p> <p>Forța de muncă necalificată disponibilă în mediul rural</p> <p>Costul scăzut al forței de muncă</p> <p>Tradiția în consumul de pește (sărbători religioase, obiceiuri specifice)</p> <p>Tradiție în domeniu</p> <p>Calitatea ridicată a produselor din acvacultura românească</p>
Puncte slabe	<p>Tehnologii de acvacultură depășite</p> <p>Echipamente tehnologice și dotări insuficiente și învechite;</p> <p>Infrastructura specifică insuficient dezvoltată (depozite furaje, magazii, drumuri tehnologice etc)</p> <p>Dependența de import în cazul furajelor granulate pentru acvacultură;</p> <p>Lipsa de capital financiar a operatorilor</p> <p>Lipsa informațiilor privind piața peștelui din acvacultură în România (studiu de piață)</p>

	<p>Slaba organizare a pieței – lanțul producător-procesator-comerciant slab funcțional</p> <p>Insuficiența personalului cu pregătire de specialitate medie</p> <p>Gradul redus de informare cu privire la rolul peștelui și al pisciculturii în alimentație și în crearea și perpetuarea valorilor de mediu</p> <p>Neimplicarea proprietarilor de ferme piscicole în elaborarea planuri de management pentru siturile Natura 2000/ariile protejate</p>
Oportunități	<p>Piața internă cu mare potențial de absorbție – consumul de pește este mult mai mare decât producția internă</p> <p>Sprijin financiar din fonduri europene, atât pentru competitivitatea cât și pentru durabilitatea sectorului</p> <p>Potențial pentru ecoturism și alte activități conexe acvaculturii</p> <p>Posibilitatea pentru vânzarea directă din ferma piscicolă</p> <p>Posibilitatea procesării peștelui în incinta fermelor</p> <p>Potențial pentru dezvoltarea acvaculturii ecologice</p> <p>Posibilitatea dezvoltării mariculturii</p> <p>Nișe de piață pentru anumite specii mai slab exploatate (ex: raci, scoici etc)</p> <p>Terenuri disponibile pentru construcția de noi amenajări piscicole, extinderea sau modernizarea celor existente</p> <p>Terenuri în amenajările piscicole existente pretabile pentru modernizare</p> <p>Diversificarea produselor de acvacultură cu specii valoroase în ihtiofauna autohtonă (lin, șalău)</p> <p>Diversificarea produselor de acvacultură prin specii exotice;</p> <p>Sistem IT&C privind licențierea, autorizarea și raportarea activităților de pescuit și acvacultură funcțional on-line</p> <p>Învățământ superior în domeniul acvaculturii</p> <p>Instituții de cercetare în domeniu</p> <p>Crearea unui centru național pentru acvacultura marină</p> <p>Instituirea unui sistem de concesionare a dreptului de folosință a apelor marine în scop de acvacultură</p> <p>Crearea de organizații puternice ale producătorilor, care pot negocia achiziția de materii prime la un cost mai scăzut</p> <p>Instituirea unui cadru de colaborare între producători și institutele de cercetare/ mediul academic, posibil cu participarea autorităților publice interesate.</p>
Riscuri	<p>Pierderi de producție de acvacultură ca urmare a aplicării unor noi reglementări de mediu</p>

	<p>Pierderi de producție de acvacultură ca urmare a unor dezastru naturale, fenomene meteorologice sau alte cauze antropice pentru care operatorul nu este responsabil</p> <p>Acces limitat la credite bancare și proceduri greoaie în accesarea fondurilor</p> <p>Statutul juridic incert al terenurilor pe care sunt amplasate fermele piscicole</p> <p>Instabilitatea administrativă și legislativă din domeniul pescăresc.</p> <p>Lipsa continuității în promovarea politicilor în acvacultura românească</p> <p>Proceduri administrative ineficiente (timp îndelungat de răspuns) și necorelate cu statutul de micro întreprinderi sau de întreprinderi mici și mijlocii al operatorilor economici din acvacultură</p> <p>Dependența de surse exterioare pentru asigurarea necesarului de furaje pentru salmonicultură și sturionicultură</p> <p>Creșterea costurilor de producție ca urmare a crizei economice</p> <p>Impactul altor activitati economice (extragerea de agregate minerale, exploatarea forestiere etc)</p> <p>Epizootii</p>
Nevoi specifice privind mediul, adaptarea și inovarea	<p>Mentinerarea diversității ecosistemelor acvatice în unitățile de acvacultură</p> <p>Extinderea utilizarea tehnologiilor de acvacultură prietenoase mediului</p> <p>Măsuri de prevenire a impactului negativ asupra mediului al sistemelor de creștere intensivă a peștilor (salmonicultură, sturionicultură, etc);</p>

4. Procesarea și comercializarea

Puncte forte	<p>Forța de muncă disponibilă</p> <p>Costul scăzut al forței de muncă</p> <p>Tradiție în consumul de pește</p>
Puncte slabe	<p>Capacități de producție insuficiente raportat la cerere și diversitatea cererii;</p> <p>Lipsa flexibilității tehnologiei a unităților de procesare</p> <p>Tehnologii și dotări învechite, cu consum mare de energie</p> <p>Diversitatea redusă a produselor procesate</p> <p>Lipsa de promovare a produselor procesate</p>

	<p>Gradul scăzut de pregătire profesională a personalului din unitățile de procesare</p> <p>Mijloace de transport specializat insuficiente și învechite</p> <p>Nivel de trasabilitate scăzut</p> <p>Infrastructura specifică insuficient dezvoltată, privind inclusiv prima vânzare</p> <p>Lipsa informațiilor privind piața peștelui în România (studiu de piață)</p> <p>Organizații de procesatori/ producători neconsolidate (rezultând în ineficiența activităților de autoreglementare, informare, strategii de piață)</p> <p>Lantul producator-procesator-comerciant insuficient organizat, cu consecințe în scăderea calității produsului sau creșterea costurilor și neacoperirea unor zone</p> <p>Lipsa unităților de desfacere specializate și a piețelor de gros în marile orașe</p> <p>Lipsa de capital financiar a operatorilor</p>
Oportunități	<p>Piața cu potențial mare de absorbție</p> <p>Srijin financiar din fonduri europene</p> <p>Lărgirea paletei de produse procesate din specii și viețuitoare acvatice</p> <p>Creșterea valorii adăugate a produselor pescărești prin metode de procesare superioară</p> <p>Valorificarea nișelor de piață, identificate prin studii de piață</p> <p>Posibilitatea lărgirii paletei de specii de cultură în acvacultură care să fie disponibile pentru procesare</p> <p>Srijinirea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor din pescuit și din acvacultură care contribuie la economia de energie</p> <p>Reducerea impactului asupra mediului inclusiv în ceea ce privește gestionarea deșeurilor</p> <p>Prelucrarea speciilor care nu prezintă interes comercial sau care prezintă un interes comercial limitat</p> <p>Prelucrarea produselor obținute din acvacultură ecologică</p> <p>Posibilitatea procesării produselor secundare (făină din oase de pește)</p> <p>Procesarea de produse noi sau îmbunătățite</p> <p>Implementarea de procese noi/ îmbunătățite, sau de sisteme de gestiune/ organizare noi sau îmbunătățite</p>
Riscuri	<p>Schimbarea opțiunilor consumatorilor către alte produse</p> <p>Creșterea costurilor de producție</p> <p>Acces limitat la credite bancare și proceduri greoaie în accesarea fondurilor</p>

	<p>Instabilitatea administrativă și legislativă din domeniul pescăresc</p> <p>Dependența de importuri pentru materia primă</p> <p>Concurența nelocală</p>
Nevoi specifice privind mediul, adaptarea și inovarea	<p>Utilizarea de tehnologii de procesare prietenoase mediului (care contribuie la economisirea energiei, reduc impactul asupra mediului, inclusiv stații de epurare).</p>

5. Dezvoltarea locală a zonelor pescărești

Puncte forte	<p>Existența resurselor piscicole exploatabile</p> <p>Suprafețe semnificative de ape și amenajări piscicole care permit desfășurarea de activități variate (turism, pescuit sportiv etc)</p> <p>Activități tradiționale diverse (pescuit, piscicultură, agricultură, zootehnie, artizanat)</p>
Puncte slabe	<p>Ambarcațiuni învechite și slab dotate</p> <p>Infrastructura de transport neadecvată nevoilor actuale în și din zonele pescărești îndepărtate sau izolate</p> <p>Procent mare de persoane fără loc de muncă</p> <p>Infrastructura slab dezvoltată (infrastructură pescărească, rutieră, canalizare, apă potabilă)</p> <p>Lipsa locurilor de muncă</p> <p>Lipsa informațiilor privind evoluția locală a pieței peștelui (studiu de piață)</p> <p>Resurse financiare limitate</p> <p>Spirit antreprenorial redus</p> <p>Acces redus la informație (tehnologie, piața peștelui etc)</p> <p>Ineficiența parteneriatelor locale</p>
Oportunități	<p>Piața internă cu potențial de absorbție</p> <p>Srijin financiar din fonduri europene pentru proiecte de investiții și de diversificare în cadrul sau în afara pescăriilor comerciale și pentru învățare pe tot parcursul vieții</p> <p>Potențial pentru ecoturism și alte activități conexe pescuitului și acvaculturii</p> <p>Nișe de piață pentru anumite specii mai slab exploatate (ex: raci, scoici, broaște etc)</p> <p>Diversificarea produselor pescărești (specii exploatate, produse procesate)</p>

	<p>Abordarea integrată în elaborarea strategiilor locale de dezvoltare</p> <p>Acordarea de sprijin financiar pentru elaborarea strategiilor locale de dezvoltare și pentru funcționarea grupurilor locale de acțiune pentru pescuit</p>
Riscuri	<p>Supra-exploatarea resurselor</p> <p>Proceduri administrative ineficiente</p> <p>Neimplicarea comunității locale în elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală</p> <p>Cadrul legal necorelat pentru realizarea unor proiecte în cadrul strategiilor locale (condițiile de recunoaștere a asociațiilor de pescari ca organizații de producători, accesul la ape în cazul acvaculturii marine)</p> <p>Migrarea populației spre zone mai dezvoltate din punct de vedere economic</p> <p>Criza economică</p> <p>Acces limitat la credite bancare și proceduri greoaie în accesarea fondurilor</p>
Nevoi specifice privind mediul, adaptarea și inovarea	<p>Mentținerea diversității ecosistemelor acvatice</p> <p>Protecția resurselor piscicole</p> <p>Zone naturale protejate pentru reproducerea și hrănirea peștilor</p> <p>Extinderea utilizării tehnologiilor de pescuit/ acvacultură/ procesare prietenoase mediului</p> <p>Măsuri de prevenire a impactului negativ asupra mediului al sistemelor de creștere intensivă a peștilor (salmonicultură, sturionicultură, etc)</p> <p>Utilizarea de incinte inundabile în situații de inundații – în scopul reproducerii și creșterii puietului de ciprinide (pentru pescuitul interior)</p> <p>Includerea administratorilor ariilor naturale protejate și a reprezentanților comunității în elaborarea strategiilor de dezvoltare locală</p>

6. Sistemul de control, inspecție și punere în aplicare

Puncte forte	<p>Personal calificat cu experiență profesională în domeniu</p> <p>Colaborare bună cu alte instituții implicate în activitățile de control, inspecție și punere în aplicare</p>
Puncte slabe	<p>Personal calificat insuficient</p> <p>Lipsa echipamentelor logistice necesare în activitatea de control și inspecție (ambarcațiuni, autoturisme, echipamente)</p> <p>Lipsa echipamentelor tehnice necesare pentru efectuarea inspecțiilor</p>

	<p>pe timp de noapte</p> <p>Lipsa unei platforme electronice comune cu alte instituții implicate în activitățile de control și inspecție piscicolă</p>
Oportunități	<p>Srijin financiar prin FEPAM pentru dotarea corespunzătoare cu echipamente, autoturisme și ambarcațiuni de control</p> <p>Instruirea personalului cu atribuții în control, inspecție și punere în aplicare în domeniul pescăresc</p> <p>Srijin tehnic oferit de Agenția Europeană de Control al Pescuitului (EFCA)</p> <p>Perfecționarea cooperării inter-instituționale în desfășurarea acțiunilor de control, inspecție și punere în aplicare în domeniul pescăresc</p> <p>Crearea unei baze de date unice a tuturor entităților cu drept de control, inspecție și control și punere în aplicare în domeniul pescăresc</p> <p>Acțiuni periodice de instruire a pescarilor/piscicultorilor cu privire la legislația națională și reglementările UE privind pescuitul/acvacultura</p>
Riscuri	<p>Instabilitatea administrativă și legislativă în domeniul pescăresc</p> <p>Fonduri insuficiente pentru o dotare corespunzătoare și efectuarea acțiunilor de control și inspecție</p> <p>Proliferarea pescuitului INN</p> <p>Dezvoltarea pieței negre a produselor obținute din pescuit și acvacultură</p>
Nevoi specifice privind mediul, adaptarea și inovarea	<p>.....</p>

7. Colectarea datelor

Puncte forte	<p>Experiența acumulată din perioada anterioară în implementarea programului de colectare date</p> <p>Distribuția teritorială a filialelor teritoriale ale ANPA</p> <p>Colaborare bună cu institutele de cercetare de profil, participante la realizarea programului</p>
Puncte slabe	<p>Credibilitatea scăzută a datelor raportate</p> <p>Raportarea incompletă a datelor</p> <p>Neraportarea de către o parte dintre operatori</p>

	<p>Număr insuficient al personalului specializat în statistică și prelucrarea electronică a datelor</p> <p>Lipsa echipamentelor tehnice necesare personalului specializat</p> <p>Transparență redusă</p>
Oportunități	<p>Srijin financiar prin FEPAM</p> <p>Participarea la acțiuni de instruire în colectarea datelor și prelucrarea sintetică a acestora</p> <p>Acces la sesiuni de instruire și perfecționare organizate de către CE</p> <p>Instituirea unui sistem de constrângere în furnizarea de date (retragerea licenței ca sancțiune)</p> <p>Înființarea și utilizarea platformelor online de colectare și diseminare a datelor</p>
Riscuri	<p>Fonduri insuficiente pentru dotarea cu echipamente destinate colectrii și prelucrării electronice a datelor</p> <p>Colaborarea nesatisfăcătoare cu unii furnizori de date</p> <p>Nerespectarea acordurilor de colaborare dintre statele membre UE din zona Mării Negre, din cauza țărilor terțe</p>
Nevoi specifice privind mediul, adaptarea și inovarea	<p>Navă de cercetare</p> <p>Expediții decercetare pe probleme specifice</p> <p>Integrarea datelor de pescuit cu cele de mediu, în vederea corelării dinamicii pescuitului cu elementele de mediu</p>

PRIORITĂȚI, POLITICI ȘI CADRUL INSTITUȚIONAL EXISTENTE

SNSP contribuie la implementarea și atingerea obiectivelor stabilite prin documentele politice și strategice care se adresează, direct sau indirect, sectorului pescăresc.

Planul Național Strategic (PNS) pentru Pescuit 2007-2013 este documentul de politică publică în domeniul pescuitului și acvaculturii elaborat în conformitate cu Politica Comună de Pescuit și programul de guvernare al României care prezintă prioritățile, obiectivele, resursele financiare publice necesare implementării Politicii Comune de Pescuit în România în perioada 2007 – 2013. Obiectivul general al PNS este promovarea unui sector piscicol competitiv, dinamic, modern și asigurarea unui pescuit durabil, ținând seama în mod echilibrat de aspectele legate de protecția mediului, dezvoltarea socială și bunăstarea economică. Din punct de vedere cronologic, dar și ca politică publică, SNSP este succesoarea PNS.

Programul de guvernare 2013-2016 își asumă gestionarea durabilă și eficientă a resurselor naturale în scopul creșterii beneficiilor economice ale populației, fără periclitarea dreptului la un mediu sanatos. Pentru domeniul de acțiune pescuit și acvacultură sunt prevăzute următoarele priorități:

- activitățile durabile de pescuit precum și acvacultura competitivă economică cu respectarea principiilor ecologice;
- dezvoltarea infrastructurii în vederea eficientizării economice a pescuitului comercial;
- crearea cadrului necesar pentru dezvoltarea acvaculturii în scopul creșterii aportului acestei activități la circuitul economic și al scăderii presiunii exercitate de cererea de produse pescărești pe resursa piscicolă naturală.

Strategia Europa 2020 (EU 2020) este strategia Uniunii Europene prin care se urmărește, în principal, depășirea crizei care continuă să afecteze economia europeană. Strategia își propune să elimine deficiențele modelului actual de dezvoltare și să creeze condiții favorabile pentru o creștere economică mai inteligentă, mai durabilă și mai favorabilă incluziunii. Pentru ca acest lucru să fie posibil, Uniunea Europeană și-a fixat 5 obiective esențiale pe care intenționează să le atingă în acest deceniu. Ele acoperă domenii precum ocuparea forței de muncă, educația, cercetarea și inovarea, incluziunea socială și reducerea sărăciei și energia/clima. Strategia Europa 2020 propune trei priorități care se susțin reciproc:

1. creșterea inteligentă – dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
2. creșterea durabilă – promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
3. creșterea favorabilă incluziunii – promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

SNSP se circumscrie EU 2020 atât ca orizont de timp cât și ca viziune, urmărind dezvoltarea sectorului pescuit și de acvacultură pe coordonate de competitivitate, durabilitate și coeziune teritorială și socială.

Politica comună în domeniul pescuitului (PCP) cuprinde, pe de o parte, conservarea, gestionarea și exploatarea resurselor biologice marine iar pe de altă parte, în cadrul măsurilor referitoare la piețe și al măsurilor financiare care sprijină politica comună în domeniul pescuitului cuprinde resursele biologice de apă dulce, acvacultura, prelucrarea și comercializarea produselor obținute din pescuit și din acvacultură. PCP garantează că activitățile de pescuit și de acvacultură asigură condiții de mediu, economice și sociale sustenabile pe termen lung și contribuie la disponibilitatea aprovizionării cu alimente. **Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)** este instrumentul financiar al Uniunii Europene pentru punerea în aplicare a PCP, a măsurilor legate de dreptul mării, a dezvoltării durabile a zonelor de pescuit, a pescuitului în apele interioare și a politicii maritime integrate.

Viziunea și obiectivele SNSP sunt determinate atât în funcție de nevoile specifice identificate la nivel național, cât și de măsurile impuse statelor membre prin PCP și finanțate prin FEPAM.

Comunicarea Comisiei privind Orientările strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE din aprilie 2013 are rolul de a asista statele membre în definirea propriilor obiective naționale, ținând cont de diferitele lor situații inițiale, de circumstanțele naționale și de dispozițiile instituționale. Recunoscându-se că acvacultura europeană are nevoie de sprijin pentru dezvoltarea sa, sunt identificate patru domenii prioritare de acțiune pentru a debloca potențialul acvaculturii europene prin: simplificarea procedurilor administrative, amenajarea coordonată a teritoriului, competitivitatea și condițiile de concurență echitabile.

1. **Simplificarea administrativă:** prin reducerea poverii administrative și a termenelor pentru obținere a avizelor, autorizațiilor și licențelor și aplicarea principiilor Small Business Act, va spori competitivitatea sectorului;
2. **Amenajarea coordonată a teritoriului:** planurile de amenajare a teritoriului pot contribui la reducerea incertitudinii, la facilitarea investițiilor și la accelerarea dezvoltării unor sectoare precum acvacultura;
3. **Consolidarea competitivității:** întreprinderile de acvacultură din UE vor beneficia de pe urma unei mai bune organizări a pieței și a structurării organizațiilor de producători din sector;
4. **Condiții de concurență echitabile:** exploatarea avantajelor competitive ale operatorilor din UE contând în standardele ridicate privind mediul, sănătatea animală și protecția consumatorilor se numără printre factorii competitivi principali ai UE în domeniul acvaculturii și ar trebui să fie exploatate într-un mod mai eficace pentru a face față concurenței de pe piețe.

Alte strategii/ programe (mediu, agricultura, social etc)

Cadru instituțional

Activitățile de pescuit și acvacultură sunt guvernate de politici și norme din domenii diverse, dar în special de mediu și de securitate alimentară.

Potrivit HG nr. 48/2013, care stabilește organizarea și funcționarea **Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice**, această instituție realizează politicile naționale corelate cu cele la nivel european și internațional în domeniile mediului, schimbărilor climatice, apelor, pădurilor, fondului genetic și pisciculturii, îndeplinind rolul de autoritate de stat, planificare, reglementare, sinteză, coordonare, monitorizare, inspecție și control.

HG nr. 725/2010 desemnează **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale** ca autoritate publică centrală responsabilă cu aplicarea strategiei și programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Departamentul pentru Ape, Păduri și Piscicultură, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, îndeplinind funcția de autoritate publică centrală în domeniile ape, păduri și piscicultură, este organizat și funcționează potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 428/2013. Departamentul are următoarele funcții:

- a) de strategie și planificare;
- b) de reglementare și avizare;
- c) de reprezentare;
- d) de autoritate de stat;
- e) de monitorizare, inspecție și control
- f) de informare și conștientizare a publicului în domeniile sale de activitate;
- g) de administrare.

În subordinea Departamentului funcționează **Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură** (ANPA), instituție publică de interes național, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat. OUG nr. 23/2008 stabilește că ANPA pune în aplicare măsurile privind: organizarea și administrarea sectorului pescăresc, protecția, conservarea și exploatarea resurselor acvatice vii, politica structurală, administrarea capacității flotei de pescuit, acvacultura, procesarea și prelucrarea produselor obținute din pescuit și acvacultură etc.

PROBLEMELE ȘI SOLUȚIILE IDENTIFICATE

În urma analizei SWOT structurate pe subdomeniile sectorului pescăresc, au fost identificate și grupate problemele cărora SNSP li se adresează, după cum urmează:

1. Pescuitul marin

Competitivitate

Pescuitul la Marea Neagră, ca și cel continental, depinde de doi factori majori, legați de disponibilitatea resursei acvactice și de eficiența organizării activităților de pescuit și comercializare. Din punct de vedere al resurselor acvactice, deși departe de varietatea de specii întâlnite la alte pescării (din Marea Mediterană sau Oceanul Atlantic) există o oarecare diversitate, de la specii pelagice (șport, hamsie, stavrid, scrumbie de Dunăre), la specii demersale (calcan, rechin, bacaliar, barbun, guvid). Forța de muncă necalificată și echipamentele (taliene, setci etc) sunt suficiente raportat la resursa de pescuit din Marea Neagră. Tradiția consumului de pește, mai ales cu ocazia sărbătorilor religioase sau a altor sărbători contribuie la o cerere care depășește cu mult posibilitățile de producție ale sectorului.

Pe de altă parte, o serie de cauze împiedică dezvoltarea sectorului și creșterea competitivității acestuia. Aceste cauze pot fi grupate în trei categorii:

- producțiile mici, obținute în condițiile unui consum mare de resurse în raport cu rezultatele obținute;
- veniturile scăzute obținute din vânzarea produselor, care nu permit acumularea de capital;
- concurența nelocală pe piața peștelui.

1. Producțiile mici, la rândul lor, sunt determinate de:

◆ slaba performanță a operatorilor, care se confruntă cu dotări insuficiente și învechite, cu o infrastructură de pescuit inadecvată nevoilor actuale, insuficiența personalului cu pregătire profesională medie și resursele sărace ale Mării Negre.

Resursele financiare necesare pentru dotarea corespunzătoare a navelor și ambarcațiunilor pot fi interne, obținute prin activitatea pescarilor sau externe, din mediul bancar. Sprijinirea unor activități care să sporească veniturile pescarilor, prin adăugarea de valoare produselor lor (procesare la bord) și prin desfășurarea de activități conexe (turism, pescuit sportiv), poate duce la un anumit grad de capitalizare a operatorilor. Alternativ, o altă sursă este finanțarea bancară, dar aceasta este puțin probabilă, fiind condiționată de garanții pe care pescarii nu le pot oferi.

Infrastructura de pescuit (porturi, puncte de debarcare, puncte de primă vânzare, adăposturi) nu acoperă nevoile sectorului nici din punct de vedere geografic, nici din punct de vedere al instalațiilor portuare specifice. În condițiile constrângerilor bugetare, soluția pentru investiții în infrastructura de pescuit este utilizarea fondurilor europene, atât sub forma acțiunilor de interes comun – prin care se poate reabilita portul pescăresc de la Midia, pentru nave, cât și prin implementarea strategiilor de dezvoltare locală, referitoare la construirea de locuri de debarcare – pentru ambarcațiuni.

Insuficiența personalului cu pregătire profesională medie poate fi suplinită prin sprijinirea dezvoltării capitalului uman – învățarea pe întreg parcursul vieții, formarea de rețele între pescari și cercetători sau instituții de învățământ superior, cu participarea autorităților publice interesate.

Dintre toate probleme enunțate care duc la slaba performanță a operatorilor, cea legată de resursele piscicole este aproape insurmontabilă. Caracterul sezonier al aglomerărilor de pești, situarea acestora la distanțe mari de porturi, precum și caracterul migrator sau distribuit al majorității speciilor de pește nu pot fi modificate. La acestea se adaugă modificările climatice și eroziunea zonei costiere, care au determinat degradarea ecosistemelor acvatice marine din zona litorală cu repercursiuni asupra nivelului stocurilor de pești.

◆ inadecvarea structurii flotei de pescuit, predominând ambarcațiunile sub 12 m, cu care se practică micul pescuit costier și care au o productivitate redusă.

Date fiind plafonul de capacitate, care nu permite mărirea dimensiunii flotei prin achiziția de nave noi și lipsa de finanțare pentru înlocuirea celor existente, structura flotei românești va rămâne în perioada următoare una destinată predominant micului pescuit costier.

◆ diferite restricții impuse, care țin de politicile UE în domeniul mediului sau al pescuitului, perioadele de prohibiție limitează și mai mult producția de pește pescuit. Pe de altă parte, aceste restricții sunt impuse tocmai pentru asigurarea sustenabilității sectorului. În asemenea situații, operatorii pot încerca să obțină venituri prin diversificarea activităților conexe, dar aceste măsuri privesc mai degrabă susținerea financiară a operatorilor decât competitivitatea în sine a sectorului.

◆ costurile de producție ridicate sunt determinate de costul combustibilului și al mentenanței, la care se adaugă, într-o oarecare măsură, și povara administrativă.

Sprijinirea achiziționării de servicii de consiliere, în activitățile pescărilor, pot fi concepute planuri de management care să aibă ca efect reducerea acestor cheltuieli. De asemenea, reducerea poverii administrative se va realiza prin eficientizarea sau eliminarea, după caz, a unor activități în relația cu administrația publică, în scopul reducerii cheltuielilor operatorilor din pescuit, fără a afecta însă respectarea obligațiilor în sine. Așadar, obligațiile impuse prin legislația UE sau națională vor subzista, însă modalitatea executării lor se va face cu costuri mai reduse. De asemenea procedura de accesare a fondurilor europene se va simplifica.

2. Valoarea relativ scăzută a veniturilor obținute din vânzarea produselor are cauze diverse:

◆ valoarea de piață scăzută a peștelui, dată de preponderența peștelui pescuit fără valoare comercială mare.

În măsura disponibilității stocurilor și a posibilității capturării lor, operatorii trebuie să se orienteze către specii cu valoare comercială ridicată.

◆ vânzarea directă, fără adăugarea de valoare produsului.

Prin informarea pescarilor și acordarea de sprijin financiar în vederea achiziționării de dotări pentru procesare la bord, se creează premisele realizării de valoare adăugată și implicit de creștere a veniturilor din vânzări.

◆ puterea mică de cumpărare existentă pe piața din România.

Această cauză este inherentă situației economice actuale a României, poate fi combătută prin desfacerea produselor pe piețe externe. Aceasta însă nu este o soluție fezabilă în condițiile actuale de producții reduse și costuri de producție ridicate.

◆ lipsa datelor structurate privind piața de pește din România.

Acest gen de date va fi pus la dispoziția publicului în urma efectuării unui studiu de piață a peștelui în România, care va descrie situația actuală și tendințele atât la nivel național, cât și la nivel regional. Beneficiind de aceste date, operatorii vor putea să-și organizeze mai bine afacerile și să crească veniturile obținute din vânzări.

3. Concurența neloială, în special prin nedeclararea și nefiscalizarea producției, îi defavorizează pe producătorii onești și amplifică fenomenul de evaziunea fiscală.

Acest fenomen este combătut în cadrul măsurilor luate, la nivelul UE și al statelor membre, împotriva pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN). Pentru o eficacitate sporită, este necesară întărirea sistemului de inspecție, control și punere în aplicare gestionat de către ANPA.

A se vedea anexa "arborele problema" pentru pescuitul marin.

Durabilitate

Activitățile umane, în general, și cele de pescuit, în special, pun presiune pe resursa piscicolă. Viitorul pescuitului depinde de protejarea biodiversității, cu accent pe exploatarea durabilă a resursei piscicole. În principiu, durabilitatea activităților de pescuit se bazează pe două tipuri de activități: limitarea impactului asupra mediului, pe de o parte și conservarea sau refacerea biodiversității, pe de altă parte.

Aceste activități se realizează prin:

- ◆ exploatarea stocurilor de pește în limitele producției maxime durabile. Scăderea biomasei sub nivelul la care poate asigura reproducerea la un nivel care să compenseze mortalitatea poate duce la dispariția stocului;
- ◆ evitarea capturilor nedorite. Aceste capturi, fără a prezenta un interes comercial legitim, afectează ecosistemul.
- ◆ eliminarea aruncărilor înapoi în mare. Această interdicție ajută la mai buna organizare a pescuitului pentru a evita capturile nedorite.
- ◆ abordarea ecosistemică a durabilității pescuitului, care să aibă în vedere nu doar o singură specie, ci toate speciile dintr-un ecosistem
- ◆ instituirea și managementul zonelor protejate
- ◆ abordarea internațională a aspectelor privind durabilitatea, date fiind caracterul migrator și caracterul distribuit al speciilor de pești
- ◆ limitarea emiterii de poluanți în urma desfășurării activităților de pescuit.

În concluzie, sustenabilitatea pescuitului trebuie să aibă în vedere:

- reducerea impactului pescăriilor
- promovarea biodiversității
- producția maximă durabilă
- interzicerea aruncărilor înapoi în mare
- prevenirea/ limitarea emisiilor de poluanți
- instrumente regionale/bazinale pentru managementul resurselor piscicole

2. Pescuitul comercial în apele interioare

Competitivitate

Pescuitul continental, ca și cel marin, depinde de doi factori majori, legați de disponibilitatea resursei acvactice și de eficiența organizării activităților de pescuit și comercializare. Suprafețe de ape semnificative ca întindere, ce constituie mediul pentru specii valoroase (ex: sturion, șalău, somn, știucă) în ihtiofauna autohtonă, precum și forța de muncă disponibilă constituie bazele atât pentru pescuitul continental, cât și pentru dezvoltarea unor activități conexe acestuia (turismul, pescuitul sportiv etc). Tradiția consumului de pește, mai ales cu ocazia sărbătorilor religioase sau a altor sărbători, contribuie la o cerere care depășește cu mult posibilitățile de producție ale sectorului.

Pe de altă parte, o serie de cauze împiedică dezvoltarea sectorului și creșterea competitivității acestuia. Aceste cauze, la fel ca în cazul pescuitului marin, pot fi grupate în trei categorii:

- producțiile mici, obținute în condițiile unui consum mare de resurse în raport cu rezultatele obținute;
- veniturile scăzute obținute din vânzarea produselor, care nu permit acumularea de capital;
- concurența neloială pe piața peștelui.

1. Producțiile mici, la rândul lor, sunt determinate de:

◆ slaba performanță a operatorilor, care se confruntă cu ambarcațiuni și dotări insuficiente și învechite și cu o infrastructură de pescuit inadecvată nevoilor actuale.

Situația este similară cu slaba performanță a pescuitului marin. Resursele financiare necesare pentru dotarea corespunzătoare a navelor și ambarcațiunilor pot fi interne, obținute prin activitatea pescarilor sau externe, din mediul bancar. Sprijinirea unor activități care să sporească veniturile pescarilor, prin adăugarea de valoare produselor lor și prin desfășurarea de activități conexe (turism, pescuit sportiv), poate duce la un anumit grad de capitalizare a operatorilor. Alternativ, o altă sursă este finanțarea bancară, dar aceasta este puțin probabilă, fiind condiționată de garanții pe care pescarii nu le pot oferi.

Infrastructura de pescuit (porturi, puncte de debarcare, puncte de primă vânzare, adăposturi) nu acoperă nevoile sectorului nici din punct de vedere geografic, nici din punct de vedere al instalațiilor portuare specifice. În condițiile constrângerilor bugetare, soluția pentru investiții în infrastructura de pescuit este utilizarea fondurilor europene, prin implementarea strategiilor de dezvoltare locală, cu referire la construirea de puncte de debarcare, puncte de primă vânzare, adăposturi.

Insuficiența personalului cu pregătire profesională medie poate fi suplinită prin sprijinirea dezvoltării capitalului uman – învățarea pe întreg parcursul vieții, formarea de rețele între pescari și cercetători sau instituții de învățământ superior, posibil cu participarea autorităților publice interesate.

◆ diferite restricții impuse, care țin de politicile UE în domeniul mediului sau al pescuitului, perioadele de prohibiție limitează și mai mult producția de pește pescuit. Pe de altă parte, aceste restricții sunt impuse tocmai pentru asigurarea sustenabilității sectorului. În asemenea situații, operatorii pot încerca să obțină venituri prin diversificarea activităților conexe, dar aceste măsuri privesc mai degrabă susținerea financiară a operatorilor decât competitivitatea în sine a sectorului.

◆ costurile de producție ridicate sunt determinate de costul combustibilului și al mentenanței, la care se adaugă, într-o oarecare măsură, și povara administrativă.

Prin sprijinirea achiziționării de servicii de consiliere, inclusiv de natură economică, în activitățile pescărilor, pot fi concepute planuri de management care să aibă ca efect reducerea acestor cheltuieli. De asemenea, reducerea poverii administrative se va realiza prin eficientizarea sau eliminarea, după caz, a unor activități în relația cu administrația publică, în scopul reducerii cheltuielilor operatorilor din pescuit, fără a afecta însă respectarea obligațiilor în sine. Așadar, obligațiile impuse prin legislația UE sau națională vor subsista, însă modalitatea executării lor se va face cu costuri mai reduse. De asemenea procedura de accesare a fondurilor europene se va simplifica.

2. Valoarea relativ scăzută a veniturilor obținute din vânzarea produselor are cauze diverse:

◆ valoarea de piață scăzută a peștelui, dată de ponderea peștelui pescuit cu valoare comercială mică.

În măsura disponibilității stocurilor și a posibilității capturării lor, operatorii trebuie să se orienteze către specii cu valoare comercială ridicată.

◆ vânzarea directă, fără adăugarea de valoare produsului.

Prin informarea pescarilor și acordarea de sprijin financiar în vederea achiziționării de dotări pentru procesare la bord, se creează premisele realizării de valoare adăugată și implicit de creștere a veniturilor din vânzări.

◆ puterea mică de cumpărare existentă pe piața din România.

Această cauză este inherentă situației economice actuale a României, poate fi combătută prin desfacerea produselor pe piețe externe. Aceasta însă nu este o soluție fezabilă în condițiile actuale de producții reduse și costuri de producție ridicate.

◆ lipsa datelor structurate privind piața de pește din România.

Acest gen de date va fi pus la dispoziția publicului în urma efectuării unui studiu de piață a peștelui în România, care va descrie situația actuală și tendințele atât la nivel național, cât și la nivel regional. Beneficiind de aceste date, operatorii vor putea să-și organizeze mai bine afacerile și să crească veniturile obținute din vânzări.

3. Concurența neloială, în special prin nedeclararea și nefiscalizarea producției, îi defavorizează pe producătorii onești și amplifică fenomenul de evaziunea fiscală.

Acest fenomen este combătut în cadrul măsurilor luate, la nivel național. Pentru o eficacitate sporită, este necesară întărirea capacității administrative a autorităților competente.

A se vedea anexa 2 "arborele problema" pentru pescuitul comercial în apele interioare.

Durabilitate

În mare parte, problemele de durabilitate întâmpinate de pescuitul marin se regăsesc și în cazul pescuitului în apele interioare. Activitățile umane, în general, și cele de pescuit, în special, pun presiune pe resursa piscicolă. Viitorul pescuitului în apele interioare depinde de protejarea biodiversității, cu accent pe exploatarea durabilă a resursei piscicole. În principiu, durabilitatea activităților de pescuit se bazează pe două tipuri de activități: limitarea impactului asupra mediului, pe de o parte și conservarea sau refacerea biodiversității, pe de altă parte.

Aceste activități se realizează prin:

- ◆ exploatarea rațională a stocurilor de pește. Scăderea biomasei sub nivelul la care poate asigura reproducerea la un nivel care să compenseze mortalitatea poate duce la dispariția stocului;
- ◆ evitarea capturilor nedorite. Aceste capturi, fără a prezenta un interes comercial legitim, afectează ecosistemul.
- ◆ eliminarea aruncărilor înapoi în apă. Această interdicție ar putea ajuta la mai buna organizare a pescuitului pentru a evita capturile nedorite.
- ◆ abordarea ecosistemică a durabilității pescuitului, care să aibă în vedere nu doar o singură specie, ci toate speciile dintr-un ecosistem.
- ◆ instituirea și managementul zonelor protejate.
- ◆ abordarea transfrontalieră a aspectelor privind durabilitatea, date fiind caracterul migrator și caracterul distribuit al speciilor de pești, în special în fluviul Dunărea
- ◆ limitarea emiterii de poluanți în urma desfășurării activităților de pescuit.

În concluzie, sustenabilitatea pescuitului trebuie să aibă în vedere:

- reducerea impactului pescăriilor
- promovarea biodiversității
- producția maximă durabilă
- interzicerea aruncărilor înapoi în apă
- prevenirea/ limitarea emisiilor de poluanți
- instrumente regionale/bazinale pentru managementul resurselor piscicole

3. Acvacultura

Competitivitate

Acvacultura românească, activitate de tradiție în ceea ce privește piscicultura, se bazează pe o rețea hidrografică densă și uniform distribuită, care alimentează capacitățile numeroase aflate în producție. În mediul rural, unde sunt amplasate unitățile de acvacultură, forța de muncă necalificată existentă, cu costuri de personal aferente mici, poate acoperi orice volum de activități care nu cer pregătire de specialitate. Calitatea produselor din acvacultura românească, precum și faptul că distanțele dintre locul de producție și locul de consum sunt mici, garantează desfacerea acestora pe piață, iar tradiția în consumul de pește cu ocazia sărbătorilor religioase sau a altor obiceiuri specifice contribuie la o cerere mult peste producția actuală.

Pe de altă parte însă, o serie de cauze împiedică dezvoltarea acvaculturii și creșterea competitivității sale. Aceste cauze pot fi grupate în trei categorii:

- producțiile mici, obținute în condițiile unui consum mare de resurse în raport cu rezultatele obținute;
- veniturile scăzute obținute din vânzarea produselor, care nu permit acumularea de capital;

- concurența neloială pe piața peștelui.

1. Producțiile mici, la rândul lor, sunt determinate de:

◆ ineficiența unităților piscicole, cu dotări insuficiente și învechite; această situație este cauzată, în bună parte, de lipsa de capital financiar a operatorilor.

Prin acordarea de finanțare din fonduri publice pentru operatori, în vederea dotării unităților de acvacultură, se sprijină implicit eficientizarea acestora și realizarea de producții mai mari. De asemenea, inovarea, ale cărei costuri pot fi suportate din fonduri publice, poate contribui la eficiența unităților de acvacultură.

◆ lipsa de capital financiar, care împiedică noile investiții sau extinderea celor existente, cauzată, pe de o parte, de accesul dificil la finanțare bancară și, pe de altă parte, de veniturile mici obținute din vânzări ca urmare a valorii de piață relativ mici a produselor. Dificultatea obținerii de finanțare bancară este legată și de imposibilitatea operatorilor de a prezenta garanții pentru împrumuturi.

Instituirea de instrumente financiare pentru garantarea împrumuturilor, respectiv instituirea de fonduri cu alimentare la scadență (revolving fund) pot ajuta operatorii din acvacultură să obțină finanțare bancară. Valoarea scăzută de piață a produselor poate fi contracarată prin activități care asigură valoare adăugată (procesare primară, vânzare directă) și prin desfășurarea de activități conexe (turism, ecologie, pescuit recreativ) care să ofere noi surse de venit. Aceste măsuri vor duce la creșterea gradului de capitalizare al operatorilor.

◆ neexploatarea suprafețelor potențial productive împiedică realizarea unor producții superioare; cauzele acestei stări sunt regimul juridic incert al unora dintre aceste terenuri, respectiv slaba finanțare a operatorilor, care îi împiedică să investească în aceste suprafețe.

Finalizarea privatizării, stabilirea unor clauze contractuale mai puțin restrictive pentru operatori și acordarea de finanțare pentru obținerea și realizarea de investiții pe terenurile neexploatate vor duce la exploatarea mai multor suprafețe cu potențial productiv.

◆ problemele de mediu, care afectează mai ales producțiile salmonicole, prin poluarea cauzată de alte activități umane, restricțiile impuse de anumite reglementări de mediu, fluctuațiile debitului sursei de apă sau epizootii.

Aceste probleme pot fi adresate prin sesizarea de către operatori a autorităților competente, în cazul poluărilor accidentale, respectiv prin acordarea de compensații financiare operatorilor afectați de includerea în rețeaua NATURA 2000, prin identificarea, recunoașterea și recompensarea unor servicii de mediu furnizate de activitatea de piscicultură, prin participarea fermierilor la procesele de management al zonelor protejate și la elaborarea planurilor de măsuri sau prin sprijinirea încheierii contractelor de asigurare împotriva evenimentelor care afectează producțiile unităților de acvacultură. Sistemul de măsuri sanitar-veterinare trebuie să poată preveni sau combate eventuale epizootii; în situația încheierii prealabile a contractului de asigurare, eventualele pierderi ar trebui să fie compensate de asigurător.

◆ costurile de producție ridicate, cauzate de structura costurilor, respectiv de povara administrativă.

Reducerea costurilor de producție se poate realiza prin realizarea furajelor în cadrul unităților de acvacultură, respectiv prin realizarea de parteneriate cu producători agricoli, prin măsuri de organizare a producătorilor din acvacultură și agricultură. În cazul furajelor granulate, deși există o cerere constantă la nivel național, întreaga producție este importată. Înființarea unei fabrici sau secții de profil, în condițiile în care se justifică din punct de vedere economic, ar duce la scăderea prețului furajelor granulate și ar reduce dependența de import.

Reducerea poverii administrative se va realiza prin eficientizarea sau eliminarea, după caz, a unor activități, proceduri sau documente în relația cu administrația publică, în scopul reducerii cheltuielilor operatorilor din acvacultură, fără a afecta însă respectarea obligațiilor în sine. Introducerea platformelor online de obținere și urmărirea a licențelor, avizelor și autorizațiilor va contribui la simplificarea administrativă și la reducerea costurilor. Așadar, obligațiile impuse prin legislația UE sau națională vor subzista, însă modalitatea executării lor se va face cu costuri mai reduse. De asemenea procedura de accesare a fondurilor europene se va simplifica.

2. Valoarea relativ mică a veniturilor obținute din vânzări are cauze diverse:

♦ vânzarea directă a produsului, fără o prelucrare cel puțin la nivel primar, în situația în care în mare măsură producătorii nu dispun de dotări pentru prelucrarea peștelui.

Informarea producătorilor cu privire la această oportunitate și oferirea de sprijin financiar în vederea extinderii activităților desfășurate în cadrul fermelor prin activități de procesare sunt de natură a aduce valoare adăugată produselor comercializate de operatorii din acvacultură.

♦ puterea mică de cumpărare existentă pe piața din România.

Această cauză inerentă situației economice actuale a României poate fi combătută prin desfacerea produselor pe piețe externe. În acest caz, consolidarea organizațiilor de producători poate facilita accesul pe piețe externe.

♦ lipsa datelor structurate privind piața de pește din România.

Acest gen de date va fi pus la dispoziția publicului în urma efectuării unui studiu de piață a peștelui în România, care va descrie situația actuală și tendințele atât la nivel național, cât și la nivel regional. Beneficiind de aceste date, operatorii vor putea să-și organizeze mai bine afacerile și să crească veniturile obținute din vânzări.

3. Concurența nelocală, în special prin nedeclararea și nefiscalizarea producției, îi defavorizează pe producătorii onești și amplifică fenomenul de evaziunea fiscală.

Pentru ameliorarea acestei situații, se impun măsuri cu caracter de reglementare și de control. În primul rând, trebuie creat cadul pentru ca, la acordarea licențelor de acvacultură, să fie avută în vedere productivitatea naturală a mediului, iar operatorul să-și asume realizarea unei producții minime, calculate, în cazul în care este permisă furajarea, ca raport supraunitar în funcție de această productivitate naturală (ex. producție asumată de 110% din productivitatea naturală a mediului). Productivitatea naturală sau producția asumată de către operator ar trebui să fie prezumată ca nivel minim de referință în raportarea producției. De asemenea este important ca să fie inventariate cu exactitate toate capacitățile de producție existente, indiferent de deținător și de modul de exploatare.

În al doilea rând, sistemul de inspecție, control și punere în aplicare trebuie ajustat pentru a preveni cazurile de concurență nelocală/ evaziune fiscală, fără ca prin această ajustare, costurile suplimentare să depășească beneficiile obținute.

A se vedea anexa 3 "arborele problema" pentru acvacultură.

Durabilitate

Acvacultura, în formele ei – extensivă, semi-intensivă și intensivă – are o dublă influență asupra mediului: aduce beneficii de mediu prin asigurarea suportului biodiversității faunistice și floricole în ecosistemele care integrează exploatații piscicole (în special acvacultura

extensivă și cea semi-intensivă), dar poate avea și impact asupra mediului (în special acvacultura intensivă).

În general, activitățile de acvacultură se desfășoară în armonie cu ciclurile naturii și depind în bună măsură de calitatea mediului (apă, sol, habitat). Pe de altă parte, însă, activitățile de acvacultură trebuie să aibă în vedere prevenirea unor riscuri ca:

- ◆ evadarea unor specii exotice de pește din amenajările piscicole; consecințele asupra mediului se pot traduce prin transmiterea unor boli, ocuparea unor habitate în detrimentul speciilor autohtone sau pierderea integrității genetice prin încrucișarea speciilor evadate cu cele autohtone;
- ◆ infectarea și transmiterea de parazitoze în cadrul populațiilor piscicole, de la animalele ihtiofage;
- ◆ degradarea calității apei prin evacuarea în emisar/receptor a unor ape folosite în cadrul exploatațiilor piscicole încărcate organic și chimic și care depășesc capacitatea acestuia de autoepurare.

În principiu, aceste riscuri sunt adresate prin reglementarea funcționării fermelor de acvacultură, atât prin legislația de mediu, cât și prin măsurile efective de management propriu sau prin măsurile de inspecție și control.

În special acvacultura ecologică, ca urmare a condițiilor de desfășurare, a restricțiilor impuse și a controlului strict al activităților și produsului său final, aduce beneficii considerabile de mediu. De asemenea, acvacultura extensivă sau semi-intensivă, ale cărei capacități de producție nu depășesc limitele impuse de legislația acvaculturii ecologice, practică în mod tradițional în România, aduce beneficii de mediu și are un impact redus asupra mediului.

În concluzie, durabilitatea acvaculturii trebuie să aibă în vedere:

- menținerea diversității ecosistemelor acvatice în unitățile de acvacultură;
- extinderea utilizării tehnologiilor și echipamentelor de acvacultură prietenoase mediului;
- prevenirea impactului negativ asupra mediului al sistemelor de creștere intensivă a peștilor (salmonicultură, sturionicultură);
- introducerea unor criterii de sustenabilitate (eficiență energetică, eficiența gestionării resurselor de apă, analiza indicatorului fish in – fish out).

4. Procesarea și comercializarea

Competitivitate

Procesarea și comercializarea peștelui și produselor de pește se bazează pe disponibilitatea forței de muncă și pe costul scăzut al acesteia. Ca și în cazul sectorului per ansamblu, tradiția consumului de pește joacă un rol important în susținerea cererii, care depășește cu mult capacitatea de producție a produselor din pește.

Pe de altă parte, competitivitatea este limitată de aceiași factori ca în situația pescuitului și acvaculturii:

- volum de vânzări relativ redus raportat la potențialul existent în România;
- veniturile scăzute obținute din vânzarea produselor, care nu permit acumularea de capital;

- concurența neloială pe piața peștelui și a produselor din pește.

1. Volumul de vânzări relativ redus raportat la potențialul existent în România, este determinat de:

◆ insuficiența capacităților de producție, cauzată, în special de lipsa capitalului financiar.

Sprrijinirea extinderii capacităților de producție, pentru produsele de acvcultură ecologică, pentru speciile excendentare sau subexploatate și pentru produsele secundare poate contribui la creșterea volumului de producție și comercializare a produselor din pește. În mod special, procesarea oaselor de pește în vederea obținerii de furaje pentru zootehnie reprezintă o oportunitate.

◆ insuficiența unităților de comercializare, în special a celor proprii ale producătorilor sau asociațiilor de producători, anumite zone geografice nefiind acoperite de lanțul de distribuție.

Pe lângă inițiativa privată de a deschide noi unități de comercializare, este sprijinită facilitarea comercializării produselor organice sau provenite din specii excendentare/ subexploatate, ceea ce ar crește volumul de vânzări. De asemenea, studiile privind piața peștelui vor releva noi oportunități de dezvoltare a lanțului producător-procesator-comerciant, atât din punct de vedere al varietății produselor, cât și al distribuției geografice.

◆ ineficiența în procesarea peștelui este cauzată de tehnologiile, dotările și mijloacele de transport insuficiente sau învechite, de gradul scăzut de pregătire profesională și de lipsa flexibilității tehnologiilor de procesare.

Sprrijinirea investițiilor pentru creșterea eficienței energetice va avea efectul reducerii costurilor de funcționare și, implicit, creșterea eficienței. În funcție de disponibilitatea financiară a operatorilor, aceștia pot lua măsuri de instruire a personalului angajat, respectiv a se dota cu tehnologii flexibile, care să facă față schimbărilor de preferințe ale pieței.

◆ reticența consumatorilor în a achiziționa produse din pește sau anumite produse din pește din cauza lipsei de informare despre produse.

Această cauză poate fi combătută cu succes prin sprijin pentru înregistrarea produselor, asigurarea transparenței și a trasabilității și prin campanii de promovare privind metodele de producție, speciile, condițiile de creștere etc, care vor duce la câștigarea încrederii publicului în produsele din pește.

◆ costurile de producție ridicate ridicate, cărora li se alocă o parte din resursele financiare care ar putea fi folosite pentru sporirea producției, sunt cauzate de costul materiilor prime și de alte costuri operaționale.

Mai buna organizare a producătorilor în asociații poate conduce la achiziționarea de materii prime la un preț mai avantajos, iar sprijinirea unor sisteme de management îmbunătățite poate avea ca efect scăderea costurilor operaționale.

2. Veniturile din vânzare scăzute sunt determinate de:

◆ procesare la un nivel inferior, din cauza lipsei tehnologiei sau dotărilor pentru o prelucrare superioară.

În măsura în care operatorii identifică surse de finanțare în vederea dotării pentru prelucrare superioară, se poate obține o suplimentare a veniturilor prin adăugarea de valoare la produsul procesat.

◆ puterea mică de cumpărare existentă pe piața din România.

Această cauză inerentă situației economice actuale a României poate fi combătută prin desfacerea produselor pe piețe externe. În acest caz, consolidarea organizațiilor de procesatori poate facilita accesul pe piețe externe.

♦ lipsa datelor structurate privind piața de pește din România.

Acest gen de date va fi pus la dispoziția publicului în urma efectuării unui studiu de piață a peștelui în România, care va descrie situația actuală și tendințele atât la nivel național, cât și la nivel regional. Beneficiind de aceste date, operatorii vor putea să-și organizeze mai bine afacerile, să-și extindă acoperirea și să crească veniturile obținute din vânzări. O sursă de date foarte importantă este constituită de sistemul de raportare către ANPA, care va furniza periodic sinteze de date privind cifrele comunicate de către diversele segmente ale sectorului pescăresc.

3. Concurența neloială, în special prin nedeclararea și nefiscalizarea producției, îi defavorizează pe producătorii onești și amplifică fenomenul de evaziunea fiscală.

Acest fenomen este combătut în cadrul măsurilor luate, la nivel național. Pentru o eficacitate sporită, este necesară întărirea sistemului de control al operatorilor, fără însă a crea poveri administrative.

A se vedea anexa 4 "arborele problema" pentru procesare și comercializare.

Durabilitate

În vederea asigurării durabilității activităților de procesare, pentru limitarea impactului asupra mediului, se impune utilizarea de tehnologii de procesare prietenoase mediului (care contribuie la economisirea energiei, reduc impactul asupra mediului, inclusiv stații de epurare).

5. Dezvoltarea locală a zonelor pescărești

Dat fiind specificul lor, zonele pescărești beneficiază de resurse piscicole exploatabile, precum și de suprafețe semnificative de ape și exploatari piscole care permit desfășurarea de activități variate conexe sectorului (turism, pescuit sportiv). Moștenirea culturală este una bogată, manifestându-se în domenii ca pescuit, piscicultură, agricultură, zootehnie, artizanat.

Pe de altă parte, zonele pescărești sunt slab dezvoltate din cauze ce țin de:

- lipsa veniturilor sau venituri reduse realizate de către populație;
- servicii publice/ infrastructură deficitară;
- reprezentarea scăzută a intereselor comunității;
- accesul redus la informație.

1. Veniturile mici obținute de populația zonelor pescărești sunt cauzate de:

♦ lipsa locurilor de muncă; crearea locurilor de muncă este împiedicată atât de spiritul antreprenorial redus, cât și de lipsa ori insuficiența resurselor financiare.

Învățarea pe tot parcursul vieții, sprijinită prin programele UE – în special Fondul social european – va ajuta la dezvoltarea potențialului uman și conștientizarea potențialului economic al zonei. Activitățile de animare a POPAM și a strategiilor locale vor asigura

informarea cu privire la posibilitățile de finanțare din fonduri europene, iar finanțarea efectivă va duce la punerea în practică a proiectelor pentru crearea de locuri de muncă

◆ veniturile mici realizate din activitățile de pescuit sau acvacultură.

În mod similar cu situația de la punctul anterior, acțiunile conjugate de instruire, animare și finanțare în vederea diversificării locurilor de muncă vor duce la posibilitatea prestării unor noi activități conexe sectorului pescăresc. Chiar dacă astfel nu se creează noi locuri de muncă, cele existente vor produce venituri suplimentare.

2. Îmbunătățirea serviciilor publice și a infrastructurii trebuie avute în vedere la redactarea strategiilor locale, pentru a asigura abordarea integrată a nevoilor zonelor pescărești. Finanțarea acestora se poate asigura din fonduri europene, în special din Fondul de coeziune.

3. Reprezentarea scăzută a intereselor comunității are ca și cauze principale:

◆ spiritul redus de asociere.

Activitățile pregătitoare, realizate cu sprijin din FEPAM, vor ajuta la oferirea motivației și la depășirea eventualelor reticențe în vederea constituirii grupurilor de acțiune locală, respectiv continuarea activității celor deja înființate.

◆ ineficiența parteneriatelor locale, în condițiile lipsei de experiență a grupurilor locale și a lipsei de resurse financiare.

Lipsa de experiență va fi compensată prin furnizarea de asistență tehnică externalizată și prin activități de cooperare în cadrul cărora se poate face schimb de experiență, în timp ce lipsa resurselor financiare va fi combatută prin acordarea de avansuri și sprijinirea financiară a funcționării grupurilor de acțiune.

4. Accesul redus la informație este consecința lipsei de mijloace de informare adecvate, precum și de atitudinea relativ pasivă a potențialilor beneficiari. Animarea POPAM și a strategiilor locale vor asigura informarea populației din zona pescărească.

A se vedea anexa 5 "arborele problema" privind dezvoltarea locală.

6. Sistemul de control, inspecție și punere în aplicare

Față de resursele existente ale ANPA, este necesar a se acoperi necesitățile financiare pentru asigurarea combustibilului, a mentenanței echipamentelor și flotei, precum și a altor categorii de cheltuieli necesare pentru asigurarea operativității acțiunilor de inspecție și control.

Obiectivele generale privind măsurile de inspecție și control urmăresc diminuarea pescuitului INN, asigurând în acest fel conservarea resurselor acvatice vii.

În vederea îndeplinirii obiectivelor specifice ANPA necesită întărirea capacității administrative prin achiziționarea de echipamente specifice activităților de inspecție și control (20 autoturisme, 20 de ambarcațiuni, 20 de instrumente standardizate pentru inspecție și control, 40 de seturi echipamente IT&C, consumabile și asigurarea sesiunilor de instruire pentru 100 de inspectori piscicoli) și angajarea unui număr de 40 de persoane care să asigure inspecția, controlul și colectarea datelor.

Achizițiile publice derulate de ANPA în vederea dotării cu echipamente pentru activitățile de inspecție și control, respectă prevederile legislative privind derularea achizițiilor publice în vigoare (în conformitate cu procedura de achiziții publice).

ANPA realizează anual un program de inspecție și control. Acesta se realizează cu respectarea art. 46 din Reg. CE 1224/2009 (și va include criteriile de inspecție specifice, formulate în conformitate cu gestiunea riscului și care vor fi revizuite periodic până la atingerea criteriilor țintă).

ANPA are în pregătire componenta web a site-ului său prin care va asigura atât componenta publică, cât și cea securizată ce vor oferi informații specifice activităților de inspecție și control (în conformitate cu procedura de aplicare a obligațiilor SM menționate la art. 115-117 din Reg. CE 1224/2009).

Efectivul de inspectori piscicoli la Marea Neagră trebuie să crească cu cel puțin 10 inspectori piscicoli, incluzând și logistica necesară (2 ambarcațiuni și 5 autoturisme achiziționate în plus) în vederea îndeplinirii și eficientizării obiectivelor PCP.

7. Colectarea datelor

Pentru asigurarea îmbunătățirii rezultatelor activității de colectare date în vederea asigurării calitative solicitate de către CE, în exercițiul de programare financiară 2014-2020 sunt necesare măsuri care să permită creșterea capacității administrative a României de a răspunde cerințelor comunitare.

Astfel, este necesar adoptarea unor măsuri adecvate pentru îmbunătățirea colectării datelor pentru exercițiul 2014-2020:

- creșterea și specializarea numărului de persoane pentru colectarea datelor în sistem statistic și prelucrarea electronică a datelor;
- dotarea cu echipamente electronice necesare personalului specializat;
- adoptarea măsurilor legislative necesare determinării sprijinirii activității de către pescarii profesioniști, organizațiilor de producători din pescuit, acvacultură și procesare, inclusiv din segmentul de piață, a personalului specializat în colectarea datelor;
- asigurarea finanțării activității institutelor de cercetare participante în cadrul programului în așa fel încât autoritatea de management să optimizeze fluxurile financiare necesare pentru asigurarea continuității activităților specifice în scopul menținerii seriilor de date temporale necesare;
- utilizarea la nivel maxim a procentului de cofinanțare, în baza principiului gestiunii partajate, pentru achiziționarea echipamentelor și dotărilor (inclusiv a unei nave de cercetare) la nivel competitiv;- susținerea activităților de cooperare cu statele riverane Mării Negre în vederea lărgirii cadrului de colectare a datelor necesare evaluării stării stocurilor și adoptării măsurilor care să întărească politicile comune de pescuit durabil a stocurilor speciilor exploatabile economic și sporirea gradului de evaluare a situației economice, soio-economice și a mediului care să permită calcularea indicatorilor necesari analizelor corespunzătoare.

VIZIUNEA, OBIECTIVELE ȘI DIRECȚIILE DE ACȚIUNE

Viziunea

Strategia Europa 2020 (EU 2020) este propunerea Uniunii Europene pentru dezvoltarea statelor membre și a Uniunii în ansamblu, în contextul realității economice mondiale, dominate de criza economică.

EU 2020 stabilește trei priorități interdependente de creștere:

1. inteligentă, bazată pe cunoaștere și inovare;
2. durabilă, bazată pe utilizarea eficientă a resurselor;
3. favorabilă incluziunii, care să ducă la coeziune socială și teritorială.

România, ca stat membru al UE, are propriile obiective și ținte de atins în cadrul acestei strategii. La rândul său, sectorul pescăresc, prin politicile sale, trebuie să se subsumeze eforturilor și viziunii generale spre care trebuie concentrate eforturile și resursele necesare.

Pentru asigurarea unui grad ridicat de compatibilizare cu obiectivele EU2020, România trebuie să-și structureze adecvat politicile de identificare și de gestionare eficientă a capacităților de producție, de gestionare durabilă atât calitativă, cât și cantitativă a resurselor acvatice publice disponibile, precum și de gestionare a aspectelor sociale din zonele cu riscuri ocupaționale.

Creșterea volumelor de producție, a valorii producției realizate și combaterea concurenței neloiale vor duce la creșterea competitivității pescuitului și acvaculturii. Exploatarea serviciilor de mediu al unor activități pescărești, concomitent cu limitarea impactului negativ asupra mediului al altor activități pescărești vor asigura durabilitatea activităților de pescuit și acvacultură. Dezvoltarea economică a sectorului va duce la creșterea atractivității sale atât pentru investitori, cât și pentru forța de muncă.

În viziunea noastră, în anul 2020, sectorul pescăresc din România va fi un sector competitiv, durabil și atractiv.

Obiectivul general

Implementarea SNSP va duce la o contribuție mai ridicată la securitatea alimentară și sănătatea publică în România prin creșterea producției de pește și produse din pește din producția internă, de o calitate superioară a produselor, în condiții de respectare a regulilor de durabilitate a sectorului.

Totodată, implementarea strategiei va determina și creșterea ponderii sectorului pescăresc în PIB.

Pentru a avea rezultatul scontat și a transforma în realitate viziunea pentru sectorul pescăresc, SNSP propune ca obiectiv general sprijinirea dezvoltării unui sector pescăresc competitiv, durabil și atractiv.

Impactul SNSP se va resimți în toate domeniile dezvoltării durabile:

- **economic**, prin dezvoltarea competitivității sectorului pescăresc;

- **de mediu**, prin amplificarea serviciilor de mediu, aduse în special de acvacultura extensivă și limitarea impactului negativ al activităților sectorului pescăresc, în special prin gestionarea durabilă a resurselor;
- **social**, prin crearea de locuri de muncă și creșterea gradului de coeziune socială și teritorială.

Direcțiile de acțiune

Pentru corelare cu prioritățile Uniunii prevăzute de Regulamentul privind FEPAM, care reglementează principala resursă financiară pentru implementarea SNSP, obiectivele specifice pentru implementarea strategiei vor fi structurate după următoarele direcții de acțiune:

1. Încurajarea pescăriilor și a acvaculturii inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere, inclusiv a prelucrării conexe
2. Promovarea pescăriilor și a acvaculturii sustenabile și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inclusiv a prelucrării conexe;
3. Întărirea sistemului de control, inspecție și punere în aplicare și ameliorarea activităților de colectare a datelor;
4. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale.

OBIECTIVELE SPECIFICE ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE

Analizând nevoile pentru realizarea unui sector competitiv, durabil și atractiv și luând în considerare disponibilitatea resurselor, SNSP se structurează pe următoarele obiective specifice:

I. Direcția de acțiune I: Încurajarea pescăriilor și a acvaculturii inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere, inclusiv a prelucrării conexe.

1. Pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare economică prevăzute în EU 2020 și alte strategii și programe de interes național, esențială este creșterea competitivității pescăriilor.

Obiectivul specific 1: Promovarea pescăriilor competitive

Rezultat așteptat: creșterea volumului și valorii producției din pescării

2. Pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare economică prevăzute în EU 2020 și alte strategii și programe de interes național, esențială este creșterea competitivității acvaculturii.

Obiectivul specific 2: Promovarea acvaculturii competitive

Rezultat așteptat: creșterea volumului și valorii producției din acvacultură

3. Sectorul pescuitului și acvaculturii trebuie să fie nu doar competitiv, dar și incluziv. Crearea de locuri de muncă duce la creștere economică în ansamblu și la ridicarea nivelului de trai.

Obiectivul specific 3: Promovarea unor măsuri sociale

Rezultat așteptat: Creșterea numărului de locuri de muncă

4. Dezvoltarea sectorului trebuie să aibă în vedere și procesarea peștelui și comercializarea peștelui și produselor din pește, prin care se realizează creșterea valorii adăugate și se distribuie producția.

Obiectivul specific 4: Întărirea rolului organizațiilor de producători și sprijinirea unei mai bune organizări a lanțului producător-procesator-comerțiant

Rezultat așteptat: Creșterea volumului și valorii producției din procesare și a vânzărilor

II. Direcția de acțiune II: Promovarea pescăriilor și a acvaculturii sustenabile și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inclusiv a prelucrării conexe

1. Durabilitatea pescăriilor este condiționată de exploatarea rațională a resurselor acvatice vii, implicat prin limitarea impactului activităților de pescuit asupra mediului.

Obiectivul specific 1: Reducerea impactului pescăriilor asupra mediului marin și apelor interioare

Rezultat așteptat: Scăderea procentului de capturi nedorite

2. Acvacultura, în special cea extensivă și cea semi-intensivă, aduce servicii de mediu prin asigurarea suportului pentru dezvoltarea biodiversității.

Obiectivul specific 2: Promovarea acvaculturii durabile, inclusiv a biodiversității

Rezultat așteptat: Creșterea procentului producției ecologice din totalul producției din acvacultură și a procentului sistemelor de producție prietenoase mediului din totalul sistemelor de producție.

3. Pentru a evita supraexploatarea stocurilor și a asigura durabilitatea pescuitului, trebuie instituit un sistem pentru producția maximă durabilă.

Obiectivul specific 3: Facilitarea tranziției către producția maximă durabilă

Rezultat așteptat: Creșterea biomasei pentru speciile de pești exploatate

4. Obiectiv al PCP, interzicerea aruncărilor peste bord va aduce o mai bună organizare a activităților de pescuit, la debarcarea capturilor auxiliare și, per ansamblu, la scăderea impactului pescăriilor asupra mediului.

Obiectivul specific 4: Reducerea treptată a aruncărilor peste bord

Rezultat așteptat: Reducerea aruncărilor peste bord

5. Emisiile de gaze cu efect de seră, în special CO₂ emis în urma arderii carburanților, contribuie la schimbările climatice. Eficiența energetică superioară diminuează emisiile acestor gaze.

Obiectivul specific 5: Creșterea eficienței energetice

Rezultat așteptat: Creșterea eficienței consumului de combustibil per kg. de pește capturat

III. Direcția de acțiune III: Întărirea sistemului de control, inspecție și punere în aplicare și ameliorarea activităților de colectare a datelor

1. Implementarea eficientă a măsurilor PCP necesită o monitorizare continuă a activităților de pescuit și sancționarea abaterilor.

Obiectivul specific 1: Asigurarea eficacității sistemului de control, inspecție și punere în aplicare

Rezultat așteptat: Creșterea raportului dintre încălcările grave depistate și numărul de inspecții

2. Evaluarea efectelor PCP și fundamentarea deciziilor privind activitățile de pescuit trebuie să se bazeze pe un sistem de colectare a datelor cât mai exact.

Obiectivul specific 2: Asigurarea colectării și diseminării de date și a analize relevante și de înaltă calitate

Rezultat așteptat: Creșterea procentului de raportări conforme cu solicitările

IV. Direcția de acțiune IV: Creșterea gradului de ocupare a forței muncă și a coeziunii teritoriale în zonele pescărești

1. Zonele pescărești sunt, în general, zone defavorizate din România. Coeziunea teritorială trebuie realizată prin reducerea disparităților din aceste zone.

Obiectivul specific 1: Sprijinirea dezvoltării locale a zonelor pescărești.

Rezultat așteptat: Creșterea numărului de locuri de muncă în zonele pescărești

Măsurile concrete, sistemul de indicatori pentru acestea și țintele asumate vor fi dezvoltate în planurile strategice pentru acvacultură, respectiv pentru pescuit.

PRINCIPII GENERALE

Elaborarea și implementarea SNSP respectă următoarele principii:

1. Parteneriat: o strategie elaborată cu consultarea actorilor principali din sector și din mediile conexe, care să răspundă nevoilor identificate și care să fie implementată în colaborare de către toți actorii implicați.

Colaborarea și implicarea actorilor din sectorul pescăresc, din cercetare, educație și societatea civilă, alături de autoritățile administrației publice, permit identificarea problemelor din agenda publică, analizarea cauzelor acestora, căutarea soluțiilor și alegerea celor considerate optime și formularea obiectivelor strategiei.

2. Complementaritatea politicilor naționale cu politicile UE: formularea și urmărirea îndeplinirii obiectivelor astfel încât să fie implementate în mod eficient atât politicile europene, cât și cele naționale în domeniul pescăresc.

SNSP urmărește coroborarea politicilor din domeniul pescăresc, cu cele de mediu, sociale și din alte sectoare, toate subscrise EU 2020, în vederea maximizării impactului strategiei. Se evită astfel suprapunerea diferitelor subdomenii de politici publice. SNSP urmărește să juxtapună măsurile obligatorii ale politicilor comune ale UE și măsurile specifice a căror necesitate rezultă din analiza sectorului pescăresc din România.

3. Promovarea egalității între bărbați și femei și nediscriminarea

Izvorâte din Constituția României și din valorile UE, egalitatea între bărbați și femei și nediscriminarea pe orice considerent, în ansamblu, creează premisele unei societăți juste. SNSP contribuie la acest obiectiv, atât prin acordarea de șanse egale tuturor actorilor din sector de a contribui la elaborarea și adaptarea dinamică a strategiei la nevoile sectorului. Implementarea strategiei atât în ceea ce privește sprijinul financiar cât și în ceea ce privește măsurile administrative vor avea în vedere egalitatea de tratament a tuturor persoanelor fizice și juridice.

4. Dezvoltarea durabilă – îmbinarea intereselor de dezvoltare economică cu cele privind protecția mediului și cele de natură socială.

Acest principiu este de esența pentru viziunea EU 2020, iar în cazul sectorului pescăresc are o importanță fundamentală. Există și necesitatea, dar și potențialul dezvoltării economice, însă aceasta trebuie să se facă în limitele sustenabile impuse de mediu, în caz contrar, activitățile sectorului putându-se reduce drastic și cu consecințe extrem de grave asupra mediului – în special celui marin. De asemenea, având în vedere dificultățile inerente ale activităților de pescuit și acvacultură, la care, uneori, se adaugă constrângerile impuse pentru protejarea mediului, factorul uman care este totodată și factor de producție, trebuie să primească o atenție sporită, tocmai pentru a permite continuitatea și dezvoltarea sectorului.

5. Responsabilitate: asumarea obiectivelor propuse și monitorizarea și evaluarea implementării SNSP.

Efortul de elaborare a strategiei, prin care se urmărește atingerea anumitor rezultate, este continuat cu monitorizarea și evaluarea strategiei. Este necesar a se urmări dacă măsurile luate la problemele identificate produc efectul scontat sau dacă este nevoie de ajustarea lor.

Grupul de Lucru pentru Pescuit și Acvacultură va monitoriza și evalua, anual, eficiența și eficacitatea măsurilor propuse.

IMPLICAȚII FINANCIARE ȘI JURIDICE

Elaborarea SNSP are în vedere faptul că implementarea sa presupune, din punct de vedere financiar 3 tipuri de măsuri:

- măsuri care se realizează fără resurse financiare dedicate;
- măsuri care se pot cofinanța prin FEPAM;
- măsuri care se pot cofinanța din alte surse decât FEPAM.

A. Măsurile care se realizează fără resurse financiare dedicate sunt cele de natură administrativă sau de reglementare. Acestea, presupun și modificarea cadrului juridic, se referă în special la reducerea poverii administrative, la asigurarea accesului la resursele de apă sau la modificări aduse regimului de acordare a licențelor de acvacultură, în vederea atingerii rezultatelor referitoare la competitivitate și asigurării transparenței deciziilor administrative. Aceste măsuri și modalitatea implementării lor vor fi identificate prin planul strategic național multianual pentru acvacultură, respectiv prin planul strategic pentru pescuit.

B. Măsurile care se pot finanța prin FEPAM sunt prevăzute în regulamentul fondului. Acestea acoperă domeniile de pescuit, acvacultură, procesare și comercializare, dezvoltare locală, control și colectare date. Trebuie subliniat însă că aceste finanțări nu se acordă necondiționat, ci sunt supuse unor limite sau restricții în funcție de scopul menționat în regulament.

Aceste măsuri, grupate după prioritatea Uniunii și obiectivul specific, vizează:

I. Încurajarea pescăriilor și a acvaculturii inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere, inclusiv a prelucrării conexe

Obiective specifice:

1. Promovarea pescăriilor competitive

Măsuri de sprijinire pentru:

- Inovare
- Consiliere
- Dezvoltarea capitalului uman și a dialogului social
- Crearea și diversificarea locurilor de muncă
- Diversificarea formelor de venit
- Inițierea afacerii pentru tinerii pescari
- Asigurarea sănătății și siguranței la bord
- Valoare adăugată și calitatea produselor
- Eficiența energetică
- Infrastructură
- Procesarea produselor de pescărie

2. Promovarea acvaculturii competitive

Măsuri de sprijinire pentru:

- Inovare
- Investiții productive
- Diversificarea formelor de venit și valoare adăugată
- Servicii conexe (management, înlocuire, consiliere)
- Promovarea capitalului uman și crearea de rețele
- Creșterea potențialului zonelor de acvacultură
- Compensații pentru măsuri de sănătate publică
- Asigurarea stocurilor
- Procesarea produselor de acvacultură

3. Promovarea dimensiunii sociale a PCP

Măsuri de sprijinire pentru:

- Parteneriate cercetători-pescari/fermieri
- Dezvoltarea capitalului uman și a dialogului social
- Implicarea pescarilor în proiectarea și implementarea măsurilor de conservare în cadrul rețelei NATURA 2000
- Construirea sau modernizarea de adăposturi

4. Întărirea rolului producătorilor și sprijinirea unei mai bune organizări a lanțului producător-procesator-comerciant

Măsuri de sprijinire pentru:

- Inovare (management, organizare)
- Sănătate animală
- Pregătirea și implementarea planurilor de producție și comercializare
- Depozitare
- Comercializare
- Procesare

II. Promovarea pescăriilor și a acvaculturii sustenabile și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inclusiv a prelucrării conexe

Obiective specifice:

1. Reducerea impactului pescăriilor asupra mediului marin și apelor interioare

Măsuri de sprijinire pentru:

- Consiliere
- Implementarea măsurilor de conservare în cadrul rețelei NATURA 2000
- Inovarea legată de conservarea resurselor marine și din apele interioare
- Investiții privind creșterea selectivității, eliminarea aruncărilor peste bord, limitarea impactului fizic și biologic al pescăriilor marine și din ape interioare
- Protecția și restaurarea biodiversității și ecosistemelor marine și din apele interioare
- Infrastructura portuară pentru colectarea și prelucrarea deșeurilor marine
- Managementul siturilor NATURA 2000 și reabilitarea apelor marine și interioare afectate de pescuit

- Instalații fixe sau mobile pentru dezvoltarea faunei și florei din apele marine și interioare

2. Promovarea acvaculturii durabile, inclusiv a biodiversității

Măsuri de sprijinire pentru:

- Reducerea impactului negativ sau creșterea efectelor pozitive asupra mediului și creșterea eficienței utilizării resurselor
- Conversia la acvacultura ecologică, scheme de management sau audit ecologic
- Acvacultura care furnizează servicii de mediu

3. Facilitarea tranziției către producția maximă durabilă

Măsuri de sprijinire pentru:

- Parteneriate cercetători – pescari
- Implementarea măsurilor de conservare în cadrul rețelei NATURA 2000
- Inovarea legată de conservarea resurselor biologice marine
- Investiții privind creșterea selectivității, eliminarea aruncărilor peste bord, limitarea impactului fizic și biologic al pescăriilor

4. Reducerea treptată a aruncărilor peste bord

Măsuri de sprijinire pentru:

- Parteneriate cercetători – pescari
- Implementarea măsurilor de conservare în cadrul rețelei NATURA 2000
- Inovarea legată de conservarea resurselor biologice marine
- Investiții privind creșterea selectivității, eliminarea aruncărilor peste bord, limitarea impactului fizic și biologic al pescăriilor

5. Reducerea efectelor schimbărilor climatice/ Creșterea eficienței energetice

Măsuri de sprijinire pentru:

- Investiții la bord pentru reducerea emisiilor de poluanți și creșterea eficienței energetice
- Audit și scheme pentru eficiența energetică
- Creșterea eficienței energetice a infrastructurii portuare
- Creșterea eficienței energetice sau reducerea impactului asupra mediului în cazul unităților de procesare

III. Întărirea sistemului de control, inspecție și punere în aplicare și ameliorarea activităților de colectare a datelor

Obiective specifice:

1. Asigurarea eficacității sistemului de control, inspecție și punere în aplicare

Măsuri de sprijinire pentru:

- Implementarea sistemului de control, inspecție și punere în aplicare conform PCP (art 46) și Reg 1224/2009

2. Asigurarea unor colectări de date și analize relevante și de înaltă calitate

Măsuri de sprijinire pentru:

- Parteneriate cercetători-pescari
- Diseminarea cunoștințelor economice, tehnice, normative sau științifice și a practicilor inovatoare
- Colectarea, gestionarea și uzul datelor primare biologice, tehnice și socio-economice

IV. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale.

1. Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și a coeziunii teritoriale în zonele pescărești

Măsuri de sprijinire pentru:

- Pregătirea grupurilor pentru dezvoltare locală
- Implementarea strategiilor
- Pregătirea și desfășurarea activităților de cooperare ale grupurilor pentru dezvoltare locală
- Funcționarea grupurilor, legate de managementul implementării strategiei (costuri de funcționare, de personal, de pregătire, de relații publice, inclusiv costuri legate de monitorizare și evaluare)
- Animare.

C. Alte măsuri care sunt de interes pentru sectorul pescăresc, cum ar fi sprijinirea producției de furaje integrate pentru acvacultură sau formarea profesională, se pot finanța din alte fonduri europene structurale și de investiții. De asemenea, măsurile pentru protecția mediului asociat sectorului pescăresc trebuie coroborate cu măsurile generale de mediu.

Ca instrumente financiare care să sprijine operatorii din sectorul pescăresc, planul strategic național multianual pentru acvacultură, respectiv planul strategic pentru pescuit vor evalua și vor detalia posibilitatea implementării unor instrumente financiare ca:

- fond de garantare a împrumuturilor, similar cu cel care a funcționează pentru POP 2007-2013;
- un fond cu alimentare la scadență (revolving fund);
- scheme simplificate de plată.